Posamezna številka stane 1 Din.

Štev 248. V Ljubljani, v petek dne 10 novembra 1922. Leto L.

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b, dostavljeno na dom mesečno . . . . . „ 10
za inozemstvo:
mesečno . . . . . Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji . . . . . Din 15
v inozemstvu . . . . . „ 35
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

SLOVENEC

Cene inseratom:
Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din. 1·— in Din. 1·50, veliki oglasi nad 45 mm višine po Din. 2 —, poslana itd. po Din. 3·—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. štv. 50, upravn. štv. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797

Notranji in zunanji položaj.

Na občnem zboru Jugoslovanske kmetske zveze je podal načelnik SLS dr. Korošec o notranjem in zunanjem položaju to-le znamenito poročilo:

Ko smo razglasili svoj program zgodovinsko in narodno utemeljenih velikih pokrajin in v njih zakonodajne samouprave, je vsak vedel, da se bo treba nekaj časa vojskovati. Kajti v ustavotvorni skupščini smo bili edina stranka, ki je zahtevala zakonodajne avtonomije in velike pokrajine. Šteli smo 28 glasov, in to je daleč od večine. Ko je ustavotvorna skupščini sprejela centralistično ustavo, nismo obupali. Prepričani smo bili, da bodo nesposobnost, koruptnost in hegemonistični pravec v centralistični upravi samiposebi agitirali za avtonomistično stališče. In res, prej nego smo se nadejali, so začeli prihajati prikriti in neprikriti somišljeniki od vseh strani. V radikalnem klubu je nastala takozvana Protićeva struja, ki je ovirala brzi tempo pri izvrševanju centralistične ustave. Narodnosocialistična stranka se je morala prikloniti avtonomističnemu načelu. V socialdemokratski stranki so se oglašali avtonomistični glasovi in zadušili prejšnji centralistični hura socialistov. In nazadnje je prišel zagrebški kongres, s katerim se je tudi del demokratske stranke nagnil k avtonomističnemu stališču. Razvoj v Radićevi stranki, ki se zadnji čas dosledno posvetuje o tem, ali bi šla v narodno skupščino ali ne, nam je dokazal, da smo si izbrali tudi pravo taktiko, ker smo otvorili boj za avtonomijo ne samo izven parlamenta, ampak tudi na parlamentarnih tleh.

Opozicija torej ni bila nerodovitna. **Pot v vlado nam je bila vedno odprta in nam je še vsak dan odprta.** Za vstop v vlado se nam ni trebalo ponujati, ampak ravno nasprotno, ponudbe so prihajale z druge strani. **Toda z vstopom v vlado bi morali prodati svojo avtonomijo ter ogoljufati ljudstvo za program, na katerega nas je volilo.** Kdor zahteva od nas, da v sedanjih razmerah vstopimo v vlado, zahteva od nas izdajo programa. **Sedaj ko se bliža polagoma avtonomija, bi bilo neodpustno, zajadrati v vladne vode in podpreti centralizem.**

Vladna večina se ruši, ker se razkraja demokratska stranka. Nemogoče je, da bi se dolgo časa držala stranka, v kateri je toliko nesoglasja glede načel in taktike ter toliko osebnega nasprotstva. Toda četudi se vladna večina ruši in bo del demokratske stranke prej ali slej izstopil, vsled tega še ne smemo misliti, da je s tem tudi že sedanji sistem zrušen, kajti Pašić in Pribičević se bosta do zadnjega oprijemala rešilne bilke, da ne utoneta. Dokler bosta imela kvorum in vsaj par glasov večine, bosta skušala obdržati vladno krmilo v svojih rokah. Tukaj bi mogel nastopiti samo Radić s svojimi glasovi ter dati možnost, da se ustanovi d r u g a vladna večina. Ali bo prišel Radić v Belgrad? Mislim, da na to vprašanje danes še sam ne more točno odgovoriti. Gotovo pa bi storil drugo usodno napako, ako bi ne prišel v Belgrad, k a d a r bi opozicionalni in Davidovićevi glasovi bili dovolj številni, da pomnoženi z Radićevimi glasovi vržejo sedanji sistem.

Tudi če bi se z Davidovićem ne odcepilo dovoljno število poslancev, vendar bi bil Davidović in Protić stožer, okoli katerega bi se začeli zbirati s r b i j a n s k i p o l i t i k i, k i s o z a s p o r a z u m s H r v a t i i n S l o v e n c i. In že to bi bil velik korak naprej, kajti brez srbijanskih politikov nam je radi pomanjkanja potrebne politične sile nemogoče preurediti naše notranje razmere.

Za radikale bi bil sedaj najugodnejši čas, da bi šli v volitve. Kajti demokratska stranka je notranje razbita, zemljoradniška stranka je needina, socialisti so razdepljeni v frakcije, komunisti še stoje pod »obznano«, kaj torej še čakajo? Mislim, da ne bo krivo, ako rečemo, da čakajo še tudi razbitja Radićeve stranke. Ko bi se to zgodilo, potem bi se odločili brezdvomno hitro za volitve v nadi, da postanejo za bodočo štiriletno zakonodajno dobo tako mogočna stranka, preko katere bi ne bilo mogoče preiti na dnevni red. Toda zgoditi se zna, da pridejo tudi radikali, prej ko se odločijo za volitve, v štadij razkroja in se razdele v Pašićevo in Protićevo strujo. Tudi to ne govori proti temu, da se držimo svoje avtonomije.

V zunanji politiki je naš cilj: o h r a n i t i m i r, n o b e n e v o j s k e! S tega stališča presojamo tudi sedanjo zunanjepolitično situacijo. Gotovo ni veselo za nas, da moramo mi, ki smo še pred kratkim slavili zmago krščanskih narodov nad Turki na Kumanovem, mirno gledati, kako prihajajo Turki v Evropi zopet v našo bližino. Toda ker hočemo mir, moramo ugrizniti v kislo jabolko, ki sta nam je pripravili Anglija in Francija s svojo orientsko politiko. Mislili sta, da bo lažje urediti razmere na bližnjem vzhodu, ako se Turčija in Grčija poprej pošteno stepeta. Zato je Anglija pomagala Grčiji, a Francija Turčiji. A Turčija ni izkrvavela, ampak zmagala, in sedaj jo imamo na pohodu v Evropo. Kakor vsak zmagovalec, tudi Kemal paša noče več poslušati ne Francije, ne Anglije. Zato bo še veliko težav, preden se spravi turško vprašanje v red.

Gotovo je za naše mirovno stališče dobro, ako smo sedaj stopili v stik z Grčijo in Bolgarijo. Mi bomo delali s temi sosedi in Rumunijo na to, da Turčija v Evropi ne sme držati stalne vojske. Ne bomo dali okrniti Grčije, da bi prišli v sosedstvo s Turki. Bolgariji bomo pomagali, da dobi prost izhod na Egejsko morje. Od Bolgarije zahtevamo, da se odreče vsem aspiracijam na Makedonijo, kar bi tudi za notranje razmere naše države bilo od blagodejnega vpliva. Seveda ne bo dovolj, kajti v Makedoniji moramo popraviti svojo upravo, povzdigniti šolstvo, podpirati gospodarski napredek, ako nočemo, da bo Makedonija še vedno ostala za nas vir neprestanih težav z Bolgarijo, Albanijo in Turčijo. Grčija bo morala sedaj izpolniti svoje tri pogodbe, ki jih je sklenila z bivšo Srbijo, a jih ni dosedaj smatrala za resne. **Do balkanske zveze pa, ki bi imela kak agresiven cilj, ne pride,** in tudi to štejemo v dobro sedanjemu ministru dr. N i n č i ć u.

V interesu miru je, da je naša javnost in diplomacija ostala hladna, ko je prišel fašizem v Italiji na vlado. Čeravno ne pozabimo svojih bratov v Italiji, vendar mi potrebujemo z Italijo korektne sosedne odnošaje, in naše zadržanje ob nastopu fašistovskega režima v Italiji nam sigurno ni otežkočilo položaja. Na naši strani ne bo nobene krivde, ako se ne zgodi, česar si želimo.

Še vedno pa ostane naše razmerje do Mažarov in Bolgarov nepovoljno. Napram Mažarom naše diplomacije gotovo ne zadene nobena krivda. Pač pa vidimo v Rudimpešti in Sofiji tuje roke na delu, ki ne puste, da bi se Mala antanta z dobrim sosedstvom preveč ojačila in postala sposobna, voditi popolnoma samostojno in krepko politiko. To je še senca v naši zunanji politiki.

Mi pa tudi ne smemo prezreti notranji razvoj v evropskih državah. V Rusiji je komunizem na vladi. V Avstriji je socializem zelo močan in čaka, da sam prevzame vlado. Tudi na Nemškem se razvijajo razmere v smeri socializma. V Angliji moč delavske stranke četudi nevidno, močno narašča in ni izključeno, da bo pri teh ali prihodnjih volitvah odločilna stranka. Vse to bo vplivalo tudi na naše razmere. Za srednjega kmeta sledi iz tega, da uredimo na svoji strani in iz lastne volje svoje razmere do kmetskih delavcev in najtarjev. Pred dogodki, ki prihajajo k nam neizogibno, ne smemo zapirati oči. Vsebolj postaja tudi jasno, da bo za prihodnjo obliko družabnega reda zadružništvo dalo temelj. Za vse to je v naši stranki dovolj dobrega razpoloženja in že izvršenega preddela. Ne smemo se zaustaviti, ampak napredovati.

Pot za bodočnost je uravnana, držimo se trdno svojega programa, sklenimo trdno svoje vrste in pogumno ter samozavestno naprej!

Občni zbor Jugoslovanske kmetske zveze.

Ljubljana, 9. novembra.

Danes je imela JKZ svoj redni, letni občni zbor. Kljub neugodnemu vremenu in kljub temu, da se niso razpošiljala nobena osebna vabila in se ni niti najmanj agitiralo ustmeno za obilno udeležbo, ampak je izšlo le tiskano vabilo na občni zbor v strankinih listih, je vendarle prihitelo v Ljubljano nad 200 delegatov organizacij JKZ, da povedo na občnem zboru želje slovenskega kmeta, razkrijejo njegove težave in da čujejo poročila svojih zastopnikov v političnih, gospodarskih in stanovskih organizacijah. Lepo število udeležencev je živ dokaz, da ima v naši organizaciji kmetska misel trdna in solidna tla in jih mora imeti, dokler se bo opirala na tako zavedne može, kakor so se danes zbrali v dvorani »Rokod, doma«.

Zborovanje je otvoril predsednik JKZ posl. B r o d a r, od vseh delegatov burno pozdravljen. Podal je navzočim izcrpno poročilo načelstva o delovanju JKZ v preteklem letu in o smernicah delovanja JKZ za bodočnost. Vse krajevne organizacije so uspevale prav dobro, z malimi izjemami. Tem je veljal načelnikov dobrosrčen opomin, naj tudi one ožive in pospešujejo skupno delo v skupno korist. Centrala JKZ in njeno tajništvo pojde vsem v vsakem oziru na roko .

Z veliko napetostjo so navzoči pričakovali poročilo dr. K o r o š c a. V svojem pričakovanju se niso varali. Dr. Korošec je poročal o notranjepolitičnem in o vnanjepolitičnem položaju naše države in o naši domači politiki ne samo pregledno in jedrnato, ampak tudi z iskrenostjo, ki je takoj našla pot do src poslušalcev. Ni rožnata slika, ki nam jo je narisal, toda tudi obupna ni. Globoka resnoba se je pokazala na vseh obrazih, ko je dr. Korošec končal svoje poročilo, srca pa je navdajal nov pogum in sveže navdušenje za vztrajanje v boju za naše pravice.

Z veliko pazljivostjo so zasledovali poslušalci, ki so vztrajali polnoštevilno do konca, poročilo posl. P u š e n j a k a o novih davkih. To je predmet, ki vedno zanima. Podrobni podatki pa, ki jih je navajal posl. Pušenjak v svojem govoru o novih davkih, so izzvali enoglasno prošnjo, naj g. poslanec priobči svoj govor v strankinih listih v celoti.

Ni nam treba menda še posebej poudarjati, da se je razprava o posameznih točkah dnevnega reda vršila skrajno stvarno, mirno in resno. Drugega tudi od naših mož nismo vajeni. Zbor je enodušno obsodil današnji režim, obsodil je pogubni centralizem, ki tira nas z državo vred v propad, obsodil je kulturnobojne tendence belgrajskih mogotcev in njihovih slovenskih podrepašev in svoje proteste izrekel s tako energijo, da je moral biti vsak navzoč član JKZ prepričan, da, dokler imamo tako odločne može na svoji strani, mora tudi zmaga biti naša!

POTEK ZBOROVANJA. — GOVOR POSLANCA BRODARJA.

Zborovanje je otvoril načelnik JKZ poslanec B r o d a r točno ob napovedani uri, ob 10. dopoldne. V svojem nagovoru se je spominjal najprej umrlih tovarišev, zlasti za štajerske kmete velezaslužnega posl. g. Pišeka in pa odbornika JKZ g. Pirca. Nato je prevzel predsedstvo podpredsednik JKZ g. Pogorelc in dal besedo posl. Brodarju, kateri je govoril o nalogah in ciljih JKZ in rekel med drugim:

Naloga Jugoslovanske kmetske zveze je, da zbira kmetsko ljudstvo v mogočno organizacijo, s katero bo mogla uspešno braniti svoje gospodarske, politične in kulturne dobrine. To svojo nalogo je Jugoslovanska kmetska zveza v preteklem poslovnem letu vestno in tudi uspešno vršila. Žalostno dejstvo je, da se kmetski stan najtežje sprijazni s trdno stanovsko organizacijo, dasi je v sedanjih razrvanih gospodarskih prilikah trdne organizacije najbolj potreben. Preko teh začetnih težav smo pri nas s svojo organizacijo že daleč uspeli. Jugosl. kmetska zveza s svojimi Okr. kmetskimi zvezami in Kmetskimi zvezami po posameznih občinah se je udomačila in globoko v ljudstvo ukoreninila. Ko smo morali n. pr. prejšnja leta za koledar JKZ zelo agitirati in smo ga komaj spravili med člane, dasi je bila naklada neznatna, so letos organizacije koledarček kar pograbile, tako da smo z veliko naklado skoraj že na koncu. Imamo ga v zalogi le še približno 1000. Zlasti se je načelstvo trudilo, da zanese smisel za organizacijo kmetskega stanu v slednjo vas. Vedno nam je bilo pred očmi: Če so mogli v Belgiji, Holandiji, Nemčiji, Avstriji ustvariti mogočne stanovske organizacije kmetskega ljudstva, tako da je skoraj sleherni kmet organiziran, kako ne bi bilo mogoče to tudi pri nas izvršiti. Preteklo poslovno leto smo napravili zopet velik korak naprej. Gotovo je pa to, da ne bomo imeli popolne in do skrajnosti izpeljane kmetske organizacije, ako se kmetje sami ne bodo organizatoričnega dela z vso ljubeznijo in velikim razumevanjem lotili. To delo zahteva veliko požrtvovalnosti, samozatajevanja in ljubezni. Kmetska gruda nas je rodila, z njo smo spojeni z vsem svojim življenjem. Kako ne bi posvetili vseh svojih moči naši zemlji in našim ljudem, da s skupnim delom, skupnim trudom in skupno voljo ustvarimo na naši zemlji našim ljudem vse one predpogoje, ki nam bodo omogočili udobno gospodarsko življenje, pa tudi ohranili naše kmetske običaje in v krščanskih načelih zasidrano pojmovanje vsega javnega življenja.

Te misli vodnice je imelo sedanje načelstvo JKZ predvsem pred očmi.

»Skrb« poljedelskega ministra za kmete.

Brez gmotnega blagostanja nimamo neodvisnega kmetskega stanu. Gospodarske razmere, kakor jih je ustvarila sedanja vlada, so pa take, da so naravnost naperjene proti kmetu. Ali naj vam pokažem na državni proračun, zlasti proračun poljedelskega ministrstva? Ali najdete v njem kaj več, kakor plače za cel štab uradnikov, ki opravljajo po večini birokratska dela? Kje dobite tukaj znatnejše vsote za melioracije, za pospeševanje živinoreje, za pospeševanje pašnikov, planin? Kmetijski proračun je cela puščava. Ali naj omenim sedanjo carinsko politiko? Ta je taka, da mora, če bo še količkaj časa pri tem ostalo, uničiti slovenskega kmeta. Kje so krediti za poučne tečaje, gospodinjske šole itd.?

Zadružništvo — najmočnejša opora kmetskega stanu.

Mi smo navezani predvsem na samopomoč. Čim bolj se bomo postavili na lastne noge, tem varnejši bomo posebno sedaj, ko vladna politika ne upošteva dejanskih kmetovih potreb, ampak uravnava vse svoje delo po strankarskih vidikih. V urade se je vgnezdila strankarska korupcija. Zato smo gledali na to, da zanesemo v vse naše kroge zadružno misel, da jo razširimo na vse panoge gospodarskega dejstvovanja in se s pomočjo zadružne misli gospodarsko okrepimo in osamosvojimo. Dasi je vlada povsod, kjer je le mogla, delala našemu zadružništvu razne neprilike — niti ene podpore nismo bili deležni, pač pa smo morali prestati nebroj krivic, preganjanj in zatiranj — se je naše zadružništvo vendar dvignilo, konsolidiralo in okrepilo. Imamo bogate izkušnje na polju zadružništva za seboj. Današnji občni zbor naj bo krepak poziv, da se čim več moči iz kmetskih vrst poprime zadružno-kmetijskega dela. Prodre naj misel: Zadružništvo je najmočnejša opora kmetskega stanu. V teku let smo ustvarili zlasti s požrtvovalno podporo duhovnikov lepo razvijajoče se zadružništvo. Zavedamo se pa, da smo v zadružništvu še komaj na pol pota. Vse naše najboljše može moramo pritegniti, da poprimejo za delo, se posvete zadružni misli in s tem tudi s krščanskim duhom oplode naše gospodarsko življenje Kmetska zveza bo morala še bolj skrbeti, da se bo potom tečajev, sestankov, predavanj in javnih shodov naše ljudstvo še bolj seznanilo z zadružno mislijo in za-

družnim gospodarstvom. Nekoč so v celi vasi vladale lepe družinske razmere in navade, veljalo je načelo: eden za vse, in vsi za enega. Liberalizem, pa tudi vojska, je izkoreninil po mnogih vaseh to misel in s tem tudi izpodkopal zadružni misli tla. Prejšnje razmere moramo potom zadružništva zopet poklicati nazaj.

Politična osamosvojitev slovenskega ljudstva.

Kakor mora na gospodarskem polju ubirati naša organizacija pot, da se naše ljudstvo gospodarsko osamosvoji, postavi na lastne noge in si s tem zboljša svoj gospodarski položaj, ravno tako mora pa nositi zastavo v boju za politično osamosvojitev slovenskega ljudstva. Baš med takozvanimi zastopniki kmetskega stanu so se dobili ljudje, ki so izdali slovensko ime in ga pomagali oropati njegove politične samostojnosti. V nasprotnem taboru beremo dandanes toliko o treh plemenih, o jugoslovanskem narodu, o državnem narodu. To so samo fraze, da bi z njimi prikrili ljudstvu jedro vsega vprašanja. Slovenci smo se skozi stoletja borili za svoj jezik in svojo lastno narodno samobitnost. Nikomur na ljubo ne bomo svojega življenja žrtvovali, najmanj pa na korist našim podrepnim liberalcem in nič manj blapčevskim in neznačajnim samostojnežem, ki so se proti svoji boljši vesti zapisali velesrbskemu centralizmu, da morejo s pomočjo centralne vlade sebe ohraniti in tlačiti naše ljudstvo. Mi odklanjamo vse to slepomišenje o troedinem narodu in o plemenih in enem narodu. Jasno in odkrito smo dvignili svoj glas za pravice slovenskega ljudstva in slovenskega naroda. Slovenskega naroda nismo žrtvovali nemštvu, žrtvovali ga tudi ne bomo velesrbstvu. Slovenski kmet je ohranil samobitnost slovenstva skozi stoletja, tudi sedaj bo ravno kmetsko ljudstvo neupogljiv boritelj za slovenstvo. Edino mi smo ostali od začetka neomahljivi, trdni in neizprosni v boju za slovensko avtonomijo, slovensko samoupravo, za lastno slovensko vlado. Drugi — v drugih strankah namreč — so omahovali, slepomišili, mi smo ostali trdni in neomahljivi in tako bo tudi vnaprej. Odklanjamo vse dobrohotne ali zlohotne nasvete, v tej stvari, pa naj prihajajo od katerekoli strani. Mi imamo svoj cilj in vemo, da je vse drugo le drobtinica, če ne dosežemo tega cilja. V dno duše smo pa tudi prepričani, da samozavestna volja naroda zmaga prej ali slej. Zato pa hodimo s povzdignjeno glavo proti cilju in s prezirom gledamo na one, ki so nam namerili poleno v hrbet, dasi bi bili najbolj upravičeni ravno ti, da ne motijo naših krogov. Kdor je Slovenec, naj gre v tem velikem političnem boju za slovensko zakonodajno avtonomijo, ki je obenem tudi začetek mirnega političnega življenja v državi, z nami.

Kulturni boj.

Zadnji čas so vstali novi preroki, ki oznanjajo novo vero. Kar smo si postavili v tridesetih letih, kar so naši najboljši možje ugotovili, kar je dobro v drugih državah, na čimer so osnovane pri nas in drugod mogočne organizacije, to oznanjajo pri nas za zmotno in kvarno. Mi vemo, da stojimo sredi kulturnega boja. Ali naj vam naštevam, kaj dela višji šolski svet v Ljubljani? Ali ne govori dovolj sklep, da se naj ukinejo privatne šole? Ali ne vidimo, kako s polno paro uvajajo povsod svobodomiselstvo? Praporu, pod katerim smo izvojevali že toliko častnih zmag, bomo ostali zvesti tudi naprej. Tem bolj bomo poudarjali temeljna načela naše organizacije, čim bolj se zaganjajo temne sile v nas in naša načela. Kmetski stan je bil od nekdaj nositelj krščanske misli. Naša naloga je, da postane Kmetska zveza močen jez, na katerem si bodo razbile svoje glave vročekrvne kulturnobojne stranke in posamezniki.

Na delo za organizacijo!

Danes ste zbrani stebri naše organizacije na občnem zboru JKZ. Pogledali smo nazaj, pogledali bomo tudi naprej. Kmetska zveza je razširjena po vseh župnijah, le redke izjeme so še, kjer niso pionirji kmetske misli postavili naši organizaciji ognjišča. Tudi to bomo še nadomestili. Poživljam vas pa, da ostanemo zvesti svojemu programu in svoji organizaciji. Ostanimo vnaprej še bolj zedinjeni med seboj. Preko odborov po župnijah, okrajnih kmetskih zvez in osrednjega odbora sklenimo močno verigo. Tako bo plulo močno življenje v naši organizaciji, v vednem stiku bomo med seboj, medsebojna vzajemnost bo rastla, kakor se spodobi v pošteni kmetski organizaciji. Da pa bo to mogoče ustvariti, bomo skrbeli, da bomo imeli v prihodnjem poslovnem letu po vseh okrajih stalne sestanke naših odbornikov in pionirjev kmetske misli.

Veliko delo smo že izvršili. Dovršeno delo naj nam daje korajžo, da bomo korakali pogumno naprej v korist kmetskega stanu in celotnega našega ljudstva.

Govor poslanca Brodarja so navzoči sprejeli z burnim odobravanjem na znanje.

Za posl. Brodarjem je povzel besedo dr. Korošec. Njegov govor o našem vnanje- in notranjepolitičnem položaju prinašamo na uvodnem mestu.

POROČILO TAJNIŠTVA.

Ker je poslovanje JKZ v preteklem letu itak natanko obrazloženo v zveznem koledarju, preide tajnik g. Krajnc (Celje) na organizatorični del. Predlaga naslednje

organizatorične spremembe.

»Jugoslovanski Kmetski zvezi je nujno treba enotne organizacije po vsej Sloveniji. Enotna organizacija JKZ naj se izvede v naslednjem okviru:

1. Članstvo.

1. Naj ne bo omejeno s starostjo dopolnjenih let, ampak naj bo omogočeno že prej, vsaj z 16. letom ali pa že z 14. letom. Kmetski sinovi in hčere naj se sprejemajo že po izstopu iz šole v KZ, da se v njih že od mladosti razvije kmetska stanovska zavest. V tem se naj spremeni § 5 pravil JKZ tako, da se ali starost sploh izpusti, ali pa določi nižja starost. Pač pa se lahko 21. leto sprejme kot najnižja doba za **polnopravnega člana.** (Op. 1. zdolaj.)

2. Kmetske posle in kmetske delavce naj prihodnja Pravila kot člane posebno povdarijo. Gotovo pride do organizacije kmetskih poslov enkrat tudi pri nas. Kmetski posli naj se že zdaj organizirajo v Kmetski zvezi, da se kedaj ne organizirajo proti kmetu! Polagoma se zna razviti v Kmetski zvezi poseben oddelek za posle, kakor vidimo ta razvoj v drugih državah. Kmetski stan mora si pripravljati organizacijo poslov, da bodo nekdaj posli tudi kot posebej organizirani držali s kmetom in ne proti kmetu!

3. Članarina naj bo za vse člane enaka, tudi če jih je več od ene hiše.

4. Ščasoma naj se uvedejo **članske izkaznice** (legitimacije) in **članski znaki.**

(Op. 1. Ako se Kmetska zveza ne vzame kot društvo, ampak kot del SLS, društveni zakon zanjo ne velja. Ako pa se KZ ustanovi kot društvo, je predvsem stanovsko društvo in zanjo ne velja § 30. društvenega zakona, ki zahteva za članstvo pri političnih društvih polnoletnosti. Po § 30 društv. zakona tudi ženske ne morejo biti članice političnih društev. Prim. pa § 5 Pravil.)

2. Krajevna KZ

(se ustanovi, če se prijavi vsaj 15 članov.) Članov krajevnega odbora KZ ki se voli vsako tretje leto naj bo toliko, da pride povprečno v vsaki vasi oz. okolišu krajevne KZ na vsakih začetih 15 članov (ic) po 1 odbornik. Nobeden odbornik naj nima članov iz drugih vasi ali okoliša, ker to povzroča le zmešnjavo. V odboru naj bo tudi vsaj 1 zastopnik **poslov,** 1 zastopnica ženstva; ako v dotičnem kraju Delavska ali Obrtna ali Strokovna zveza nima svoje posebne organizacije, tudi vsaj po 1 zastopnik **delavskega** in **obrtniškega stanu.** Odbor voli iz svoje srede: 1 načelnika, 2. podnačelnika, 3. tajnika, 4. blagajnika, 5. poročevalca oz. dopisnika (ki občuje z okrožnim tajništvom in je ali načelnik ali tajnik.) Vsak odbornik ima poseben seznam svojih članov z primernimi opombami: ali je volilec, ali ima naročeno naše časopisje itd. Tako ima vsak odbornik o vseh svojih članih stalen in točen pregled in ves odbor posebno ob priliki sheda, ob času volitev in za razširjenje našega časopisja lahko in lepo porazdeljeno delo ter noben odbornik ni preveč obremenjen. Krajevni odbor voli — ako je ondi organizacija DZ in OZ v zvezi žnjima — volitev zaupnikov, ki se volijo vsaka 3 leta tako, da pride na vsakih 50 somišljenikov volivcev po 1 zaupnik; pri tem je začeto število smatrati za polno. (Pravilnik SLS člen 15.) Krajevni odbor nabira člane in pobira članarino ter pošlje prepis seznama članov in ¾ nabrane članarine začetkom vsakega leta okrožnemu tajništvu. ¼ članarine obdrži krajevni odbor za svoje potrebe. Ako je v kraju organizirana Delavska ali Strokovna ali Obrtna zveza, je predvsem odbor KZ dolžan skrbeti, da se po določilih Pravilnika SLS osnuje skupen krajevni odbor SLS. Seje krajevnega odbora se naj vršijo redno mesečno, pri tem je najbolje, da si za sejo enkrat za vselej v naprej izberejo določen dan (nedeljo) v mesecu. Krajevni odbor naj skrbi, da se vrši vsako leto vsaj enkrat shed KZ. Decembra vsako leto pa se naj vršijo občni zbori, na katerih se naj krajevni odbor, ako treba, primerno številu članov izpolni ali pomnoži.

3. Okrajna KZ. (Op. 2.)

Okrajni odbor KZ sestoji iz vseh načelnikov in tajnikov krajevnih KZ okraja. Okrajni odbor si izvoli okrajnega načelnika in iz svoje srede: podnačelnika, tajnika in blagajnika. Naloga okrajnih KZ (ni toliko podrobno organizatorična ampak) je predvsem da izvedejo v svojem okraju organizacijo gospodarske samopomoči in strokovne izobrazbe. Stroške okrajnih KZ krije okrožna blagajna. Seje okrajne KZ se naj vršijo četrtletno. Tvarino jim za vsako poda osrednje tajništvo potom okrožnega tajništva. To tvarino pa naj za četrtletne seje okrajnih KZ pripravijo predvsem naši kmetski poslanci, ki poznajo potrebe kmetskega stanu, pa tudi najbolje vedo, o katerih potrebuje Jugosl. klub od kmetskega ljudstva predloge in podpore za svoje delovanje v narodni skupščini. V okrajih kjer ima tudi DZ ali Strokovna zveza ali Obrtna zveza svoje orgnaizacije, naj okrajna KZ kot v vseh okrajih najmočnejša naša organizacija osnuje z omenjenimi organizacijami skupen okrajni odbor SLS.

(Op. 2. Ni treba, da bi okrajna KZ morala biti društvo; nasprotno, ako ni društvo, je 1. napram zakonu svobodnejša, 2. stik med posameznimi okrajnimi KZ in razmerje do višje organizacije (okrožne KZ) tesnejše, 3. cela organizacija gibčnejša.)

4. Okrožna KZ.

Okrajne Kmetske zveze se združijo v okrožja. Okrožje vodi:

a) **širši okrožni odbor** ki ga tvorijo kot odborniki: 1. vsi okrajni načelniki; v okrajih ki šteje nad 30.000 prebivalcev, imajo okrajne KZ poleg okrajnega načelnika v okrožnem odboru na vsakih nadaljnih začetih 30.000 prebivalcev še po 1 odbornika.

2. Vsi poslanci narodne in pokrajinske (oblastne) skupščine.

3. Okrožni tajnik; kot namestniki pa vsi okrajni tajniki. Okrajni odbor si voli okrožnega načelnika in iz svoje srede: podnačelnika, blagajnika (in tajnika) ter (njuna) namestnika.

b) **Izvršilni (ožji) odbor,** sestoječ iz: načelnika, tajnika in še pekaj malo drugih članov, bivajočih v bližini sedeža okrožne KZ.

Seje širšega okrožnega odbora KZ se vršijo letno redno dvakrat, izredno po potrebi; seje izvršilnega odbora redno vsak mesec.

Tekoče posle okrožne KZ vodi **okrožno tajništvo,** ki ima tudi seznam vseh krajevnih odborov in vseh članov KZ v okrožju, ter od krajevnih KZ okrožja sprejema ¾ članarine.

Okrožna KZ naj z organizacijami Delavske ali Strokovne zveze ali Obrtne zveze svojega okrožja osnuje okrožni odbor SLS.

5. Jugoslovanska kmetska zveza.

Vse okrožne KZ so združene v JKZ, ki jo vodi:

a) **vodstvo,** sestoječe iz 1. vseh načelnikov okrajnih KZ; v okrajih ki štejejo nad 30.000 prebivalcev, imajo okrajne KZ v načelstvu za vsakih nadaljnih začetih 30.000 prebivalcev poleg okrajnega načelnika še po 1 odbornika (ki je že itak tudi v okrožnem odboru.) 2. iz vseh (kmetskih) poslancev narodne in pokrajinske (oblastne) skupščine. 3. Iz vseh okrožnih tajnikov. Načelnika izvoli občni zbor, vsako dobo iz drugega okrožja. Podnačelniki JKZ so vsi okrožni načelniki ostalih okrožij. Blagajnika (in tajnika) ter (njuna) namestnika pa izvoli iz svoje srede načelstvo.

b) **načelstvo,** ki bi ga tvorili. načelnik (in glavni tajnik) JKZ, vsi okrožni načelniki (in okrožni tajniki) ter primerno število izvoljenih namestnikov.

Ali pa: načelnik JKZ, (okrožni tajniki) ter določeno število odbornikov in namestnikov, izvoljenih od občnega zbora JKZ, da pride na vsako okrožje vsaj po 1 odbornik in 1 namestnik. — Cim manjši je odbor, tem bolje!

c) Izvršilni odbor, kojega člani naj bivajo blizu skupaj.

Seje vodstva se naj vršijo vsako leto vsaj enkrat in sicer menjaje se po okrožjih, ali enkrat v bivši Kranjski, enkrat v bivši Štajerski. — **Načelstvo** imej seje četrtletno, izvršilni odbor pa po potrebi.

Posebni predlogi.

1. Odbor za spremembo pravil in Poslovnika, izvršitev reorganizacije. Naj se izvoli poseben odbor, ki bo v okviru podanih misli ako jih odobrite, Pravila in Poslovnik JKZ podrobno izdelal in predelal. Medtem pa se naj reorganizacija, ki se je deloma že pričela, v tem smislu izvede do konca.

2. **Organizacijsko glasilo.** Vsaj z Novim letom naj se pričenja izdajati poseben **organizacijski list** za odbornike KZ.

3. Snov za okrožne seje. Naše kmetske poslance prosimo, da redno vsako četrtletje pripravijo za okrožne seje KZ material, morebiti v obliki vprašanj, posebno o stvareh, za katere pri svojem poslanskem delu v skupščini itak potrebujejo gradiva. S tem bodo pomagali, da se bo organizatorično delo, kojega srce in duša so pogosto seje organizacij, vršilo redno in plodovito, v poročilih o teh sejah, ki se pošljejo Jugoslovanskemu klubu, pa bodo tudi vedno točno poučeni o željah in zahtevah ljudstva, v resolucijah jim bo ljudstvo dajalo event. podporo, obenem pa bodo ostali v stalnem in tesnem stiku z organizacijami in s tem z vsem našim ljudstvom.«

ČASOPISJE JKZ.

Urednik »Domoljuba« g. Zabret poroča o časopisju, ki je za JKZ največje važnosti. Stroški za »Domoljuba« so velikanski in tiskarna jih bo težko zmagovala. Primerno zvišanje naročnine bo neizogibno. Govornik poziva člane JKZ, naj neumorno agitirajo za strankino časopisje. Sprejeta je bila resolucija g. Steblovnika, ki se glasi: Občni zbor pozivlja vse Kmetske zveze, da začno takoj z agitacijo za lista »Domoljub« in »Slov. Gospodar«. Vsak član Kmetske zveze mora biti naročen na enega ali drugega. Naš cilj mora biti, da je v vsaki hiši ali »Domoljub« ali »Slov. Gospodar«.

Razprava.

O vseh naštetih predlogih se je vnela daljša in temeljita razprava.

G. Tomazin predlaga z ozirom na organizacijske določbe, naj se seje okrožnih odborov vrše pogostejše.

Glede društvenega znaka predlaga več zborovalcev, naj bo zvezni znak križ, klas in grozd. Centrali se naroča, naj ukrene tozadevno vse potrebno, kakor tudi glede legitimacij.

Sprejet je bil tudi predlog, da se pripravi vse potrebno za izdajanje posebnega lista za odbornike, kakor imajo take liste tudi po drugih državah.

Po končani podrobni razpravi predlaga g. Borc sledeče

RESOLUCIJE:

1. Z ozirom na protiverske odredbe centralne vlade, zadevajoče naše šolstvo, z ozirom na kulturni boj, ki ga vodi višji šolski svet v Ljubljani proti našemu šolstvu, ki ga po pretežni večini vzdržuje krščansko misleče ljudstvo, z ozirom na sklep višjega šolskega sveta, da se naj ukinejo zasebna učiteljišča in razpusti organizacija krščansko mislečega dijaštva »Razor«, z ozirom na denuncijantske in naravnost policijske blejske resolucije liberalnega učiteljstva — izjavlja občni zbor JKZ, da so vsa ta dejstva brezobzirno žaljenje in izzivanje krščanskega slovenskega ljudstva. Občni zbor izjavlja, da bo JKZ vodila najostrejši in brezobzirni boj za krščansko šolo.

Občni zbor poziva načelstvo, da poskrbi, da se v najkrajšem času osnuje posebna organizacija v obrambo krščanske šole.

2. Občni zbor izjavlja, da vodi centralistična vlada, v kateri sede tudi zastopniki SKS, naravnost protikmetsko carinsko politiko, ki mora ugonobiti malega kmeta. Občni zbor zahteva, da se takoj odpravi ali vsaj zniža carina na peršutarje in živino ter da istočasno poskrbi vlada za prehrano meščanskega in delavskega prebivalstva.

Packa.

31

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

(Dalje.)

Pri pregledovanju so poleg nas treh Francozov še: majhen laški sodnik pretkanega obraza, čigar trepalnice — kot se zdi — vedno teži spanec, obraz mu je naguban kot jabolko v aprilu. Drugi je debel pisar, obleka, lasje in obraz se mu svetijo; mislim, da je veseljak in da neprestano misli na sorbet, ki ga bo srkal s slamico, ko bo odbila odrešilna ura in bo rešen te strašne francoske more. Tretji je bitje, ki ga je težko očrtati. Mislim, da je nastavljen v kakem arhivu. Zdi se mi, da so mu zadeve gospoda Porfirija Zampinija zelo pri srcu, kajti parkrat — kadar nam mora prinesti novih spisov — mi zašepeče na uho:

»Če bi vedeli, veličastni gospod, kakšen človek je Zampini, kako plemenito srce ima, kako viteške navade.«

Pomnite, da ta vitez prodaja kostanj in da je osumljen, da je hotel zvoditi za nos francosko justico.

Vročina je neznosna. Prihaja k nam skozi vrata, skozi okna, pri špranjah, skozi razbeljeni zid. In pri tem je treba cele ure čitati, poslušati imena in listati v knjigah! Muhe najbolj sitne vrste, ki so se v tisočih zaredile po stari opravi te sušilnice, brenče nad našimi potnimi glavami. Njihova fanfara pride posebno tedaj do veljave, če pisarjev dolgočasni in pojemajoči glas začne ugašati v prvem smrčanju, ki se ž njim začenja spanec. V takih trenutkih udari mali sodnik z ravnilom po mizi in pomaga bralcu zopet do njegovih pravic. Moj tovariš iz Narodnega Arhiva ne kaže nikake utrujenosti. Mirno, pozorno motri vsako najmanjšo okolnost v svojih učenih možganih, niti tega ne čuti, kako mu sedajo muhe na žilo, kako ga pikajo, kako srkajo kri in naposled težke odletavajo z rdečim trebuhom.

Jaz sem na žrjavici v pravem in prenesenem pomenu. Ko sem vstopil v dvorano, mi je arhivar izročil pismo, ki ga je prinesel poštni sluga v Albergo d'Agnello, medtem ko sem zajutrkoval. Pismo je od Lamprona, široko in debelo. Gotovo se je zgodilo nekaj posebno važnega. Mogoče je moja usoda odločena; da, prav gotovo tu notri in jaz še ne smem pogledati! Kolikokrat sežem z roko na ono mesto, kjer je pismo! Ta stvar je vendar stokrat važnejša kot Zampinijeva pravda! Ko bi mogel na skrivaj odpreti zavoj in prebrati vsaj prve vrstice! To bi zaenkrat zadostovalo, v glavnem bi vedel, kaj je v pismu. Toda pri vsakem poskusu se obrne sodnikova zenica počasi name, roka mi zastane. Nikakih neumnosti! Nočem, da bi ta priteto-vljudni, varijivi Lah mogel reči, da so Francozi, ki jih imajo že tako ali tako za lahkomiselne, brezvestni ljudje, ki ne morejo izvršiti poslov, ki so jim poverjeni...

Toda glej, obrnil mi je hrbet, z arhivarjem pregleduje nov kup spisov. To je nepričakovana priložnost. Prerežem zavoj, razprostrem pismo: osem strani! Začnem.

»Dragi prijatelj, kljub negotovosti in skrbem, ki jih imam radi matere — danes se je pokazalo, da ima pljučnico — ti sporočam o dogodkih v ulici Hautefeuille, ki so silno važni...«

— Oprostite, gospod Mugliardi. mi pravi mali sodnik, obrnjen k meni, ali nimate v rokah listine št. 27, ki je ne moremo najti?

— Nikakor ne, to je moje pismo.

— Oh, vaše pismo! Oprostite, da sem vas zmotil!

Komaj viden posmešek mu zaigra okrog ust, v znak pomilovanja nad toliko lahkomiselnostjo zatisne oči, nato se zadovoljen obrne v stran, med tem ko me ostali člani Zampinijeve ekspedicije radovedno gledajo.

Pismo je važno. Pri moji veri, nadaljeval bom!

»Poskušal ti bom vse popisati tako, kot sem izvedel.

»Ura je tričetrt na deset zjutraj. Nekdo pozvoni pri Plumetu. Gospa Plumetova pogleda pri zaprtih vratih nasproti. Naglo in razburjena se umakne, »srce ji skoči v grlo,« pravi, kajti njen načrt se bo posrečil ali ponesrečil v najkrajšem času. Vse je na tehtnici: prišel je njen sovražnik, tvoj tekmec Dufilleul.

»Ničesar ne sluti, vstopi vesel. na rokah ima rokavice, med nogami pasji bič.

»Ali je portret že v okviru, Plumet?«

»Da, gospod baron, že, že.«

»Poglejmo torej.«

Videl sem portret. Namenjen je gospodični Tigri, igralki. Ali ni rahločuten naš gospod Dufilleul? Med tem, ko Jeanna sanja o besedah ljubezni, ki jih ji je nesramnež izustil in ne misli na kaj drugega kot na njega in njegove besede, si on prizadeva ovekovečiti svoje znanje z drugo! —

Zadovoljen je z bogato okrašenim okvirjem, ki ga je naredil Plumet.

»Dobro, dobro, koliko stane?«

»Sto dvajset frankov.«

»Šest lujdorov, to je drago!«

»To je stalna cena za taka dela, gospod baron. Zelo se mi mudi, gospod baron.«

»Naj bo za enkrat; dostikrat mi tako ali tako ne pride na misel, da si dam delati okvir za sliko: tega nimam rad.

Dufilleul ogleduje svojo podobo, ki jo drži v desnici, z levico pa sega v žep po denar.

Gospod Plumet je zelo nemiren, zelo nezadovoljen, zelo redkobeseden. Najraje bi videl odjemalca že zunaj.

3. Občni zbor JKZ vzame politično poročilo dr. Korošca z odobravanjem na znanje. Odobrava zlasti opozicijsko taktiko Jugoslovanskega kluba v velikem boju za zakonodajno avtonomijo in mu naroča, da se njegova politika giblje tudi nadalje v tej smeri.

Prvo točko resolucije je krasno utemeljeval g. Pogorelc, ki je energično zahteval za krščanske otroke krščansko šolo, ki jo vzdržujejo krščanski starši. Naše ljudstvo ne bo mirovalo prej, dokler se ne ugodi tej njegovi opravičeni zahtevi.

K drugi točki resolucije se oglasi g. Vrečko, ki zahteva, naj se meje vsaj začasno odpro, da ne bo naša živinoreja in svinjereja popolnoma uničena. Govornik ostro kritizira vladno politiko glede pobijanja draginje, ki pritiska le na kmeta, ne poskrbi pa prav nič, da bi tudi kmet mogel cenejše kupiti industrijske izdelke. Ostro napada tudi Kmetijsko družbo in njenega zaščitnika ministra Puclja. Krma, ki jo prodaja Kmetijska družba za drag denar, je za nič in za živino naravnost škodljiva.

Bospod Burnik pripominja, da je slabega gospodarskega stanja našega kmetijstva kriv tudi skrajno neurejen železniški promet in navaja nekaj drastičnih tozadevnih slučajev. Predlaga, da se tudi kmetje pridružijo industrijcem, da s skupnim naporom dosežemo zboljšanje.

Pri tej priliki se dotakne govornik tudi vprašanja naših vojakov v Macedoniji. Navaja nekaj drastičnih slučajev slabega ravnanja z vojaki in se pritožuje nad slabo in naše države nevredno vojaško obleko. (Medklic: Za scagat!)

Govornik omenja tudi slabo stanje naših cest in prosi navzoče poslance, naj ukrenejo vse, kar je v njihovi moči, da se to neznosno stanje izboljša.

Na vse pripombe predgovornikov odgovarja dr. Korošec:

Res je, da je železniški promet pri nas za nič. Temu pa ni krivo niti pomanjkanje vagonov niti lokomotiv, ker imamo vsega dovolj, ampak kriva je nesposobnost in nemarnost naše centralistične državne uprave. Dr. Korošec je opozoril pri tej priliki tudi na pošto, ki jo hočejo menda pri nas popolnoma zatreti in tako zamašiti velevažen kulturni kanal, ki spaja posameznika s svetom. Vlada dobro ve, kaj dela; nad analfabeti je namreč ložje vladati kakor nad kritičnimi, kulturnimi ljudmi. Če pojde tako dalje, bodo tudi pri nas kmalu morali opravljati župani posle pismonoš, ali pa bodo ostale cele občine brez pošte.

Za dr. Koroščem je govoril poslanec Brodar. Njegov govor je bila silna obsodba Pucljevega sistema. Minister Pucelj se je smejal, ko ga je govornik opozarjal pravočasno na pretečo katastrofo zaradi suše. Danes je pa privolil minister Pucelj v neko gospodarsko politiko, ki mora našega kmeta naravnost ubiti. Govornik dalje ostro graja politiko, ki jo uganja Kmetijska družba in je mnenja, da bodo vsi pošteni ljudje iz te družbe izstopili,, če pojde tako naprej kot gre sedaj. (Glasno pritrjevanje.) Število članov je že padlo na 18 tisoč, če pa pojde tako naprej, bo kmalu samo minister Pucelj še član Kmetijske družbe. Mi pa se bomo oklenili svojih gospodarskih organizacij.

Glede intervencij za izboljšanje stanja naših vojakov pripominja govornik, da ga v tem pogledu ni bolj obsovraženega kluba v Belgradu kot je Jugosl. klub, ker vedno pritiska na vojaško oblast. On ne bo navajal posameznih slučajev, to pa lahko pove, da je Jugoslov. klub »pod roko« že mnogo dosegel.

Proti poslovanju Kmetijske družbe se je energično izrekel tudi gosp. Borc. Omenil je, da je družba hotela prodati kmetom v njegovi okolici pšenico po 30 kron kilo, ki jo je kupila nedaleč od tam na neki graščini po 24 kron. Na škodo kmetom je hotela družba torej zaslužiti po 6 kron pri kilogramu. Zato predlaga, naj ljudstvo Kmetijsko družbo opusti in naj se oprime svojih organizacij, zlasti zadružnih.

Vse tri točke resolucij so bile soglasno sprejete.

Volitev načelstva.

Po končani razpravi o resolucijah se je vršila volitev načelstva. Izvoljeni so bili per acclamationem dosedanji člani.

K točki

spremembe pravil

predlaga dr. Kulovec, naj bodo v vodstvu zastopani tudi vsi načelniki okrajnih zvez. — Sprejeto.

O zavarovanju za živino

je poročal na kratko g. višji živinozdravnik Černe. Napredek moderne živinoreje na vsak način zahteva zavarovanje živine, toda iz ozirov varčnosti je priporočljivo le zavarovanje na zadružni podlagi. Zato predlaga ustanovitev malih krajevnih zavarovalnic, kjer je kontrola lahka in so zlorabe težavne.

Gosp. Burnik omenja, da se pripravlja državni zakon za zavarovanje živine. Ta zakon za nas ne bo dober. Doli v Srbiji imajo na tisoče živine, brez popisa in brez kontrole, dočim je pri nas vsako petelinje pero tridesetkrat zapisano. Mi imamo dalje urejeno nadzorstvo, tam doli pa nič. Če bo torej prišla kakšna epidemija, bomo mi plačevali za južne kraje, da bomo vsi črni. Sploh pa je državni aparat predrag in zato ga odklanjamo.

Sprejet je predlog, da se izvrše vse predpriprave za ustanovitev živinske zavarovalnice na zadružni podlagi.

Zadružništvo.

O tej točki je poročal prof. Remec. Opozarja, da je Zadružna zveza vedno pri volji dati JKZ in njenim podružnicam na razpolago strokovne moči za predavanja in zadružne tečaje in poziva JKZ, naj ukrene vse, kar je mogoče, da bo sodelovanje Zadružne zveze z JKZ čim živahnejše.

Veliko pozornost in splošno presenečenje pa so vzbudili med poslušalci podatki, ki jih je navajal poslanec Pušenjak v svojem poročilu

o davčni in gospodarski politiki.

Slučaji, ki jih je navajal, so tako drastični, da je bila splošna želja, naj g. poslanec svoje poročilo objavi v celoti v strankinih listih. (Poročilo posl. Pušenjaka objavimo v eni prihodnjih številk v celoti.) Z ozirom na to poročilo je zbor sprejel enoglasno sledečo

resolucijo:

»Odklanjamo predloženi vladni načrt davčnega zakona in zahtevamo, da se čimprej izvede izenačenje davkov v celi državi potom davčnega zakona, ki bo obsegal kolikor mogoče malo vrst davkov, in se bo obdavčenje izvršilo po davčni moči in progresivno.«

Ker se nihče več ni oglasil k besedi, je predsedujoči g. Pogorelc zaključil lepo uspelo zborovanje s toplim pozivom na zborovalce, naj ne omagajo v težkem boju za pravično kmečko stvar, dokler ne bo zmaga naša na celi črti.

Zborovanje je bilo zaključeno ob treh popoldne.

Stambolijski v Belgradu.

BALKANSKI SPREJEM. — VAŽNA IZJAVA STAMBOLIJSKEGA.

Belgrad, 9. nov. (Izv.) Danes zjutraj je prišel v Belgrad bolgarski ministrski predsednik Stambolijski. Njegov sprejem je bil nad vse balkanski in je dobra ilustracija današnjih vladnih politikov. Ko se je Stambolijski pripeljal v salonskem vozu romunske vlade na naš teritorij, so naši železničarji priklopili vagon namesto k brzovlaku k navadnemu vlaku. K sprejemu bi moral priti tajnik zunanjega ministrstva Vesnić z avtomobilom in odpeljati Stambolijskega v hotel »Srbski kralj«. Ko se je Stambolijski pripeljal v Belgrad, ni bilo na kolodvoru niti g. Vesnića niti avtomobila. Pričakoval je Stambolijskega samo bolgarski odpravnik Todorov s svojim osobjem. Gospodje so na kolodvoru nekaj časa čakali, ko pa le ni bilo g. Vesnića, so sami odšli v hotel. Ko je g. Stambolijski hotel v svojo sobo, so mu sporočili, da v nji še spi neki trgovec. G. Stambolijski je čakal skoro dve uri, ko se pa trgovec le ni hotel zbuditi, je odšel na — bolgarsko poslaništvo, kjer so mu dali na razpolago eno sobo. Razumljivo je torej, kakšni so bili prvi vtisi, ki jih je dobil Stambolijski v Belgradu.

Popoldne je Stambolijski konferiral s Pašićem in dr. Ninčićem, ob 6. zvečer je pa sprejel vašega dopisnika in ostale časnikarje, katerim je izjavil v glavnem sledeče:

Gotovo je, da se mi bo stavilo kot prvo vprašanje, zakaj sem prišel. Ni pa treba, da Vam odgovorim, zakaj sem prišel, ampak je bolje, da odgovorim, zakaj sem prišel tako pozno. V bližnji in dalnji preteklosti ni prišel niti kak član bolgarske vlade v Belgrad, niti član belgrajske vlade v Sofijo. Tega so krive nesreče, ki so razdvojile naša naroda. Prišli smo do vojne in do bratomornega boja, ker se nismo poznali. Če bi se poznali, bi do tega gotovo ne bilo prišlo. Pa bo kdo rekel, zakaj nisem prej prišel. V Bolgariji smo imeli osebni in diktatorski režim in nismo bili svobodni. Sedaj sem prišel, da napravim vse, kar je mogoče za zbližanje obeh narodov. Tudi v preteklosti sem delal za zbližanje več kakor kak srbski politik. Od leta 1912. sem deloval na tem polju kot časnikar in kot politik. V tem delovanju ne najdete niti besedice proti Srbiji ali Jugoslaviji. V Srbijo prej nisem mogel priti, ker bi me vladne stranke v Bolgariji proglasile za vohuna ter me zaprle, kar so ipak storile.

V štirih letih, odkar sem na vladi, ni bilo niti besedice proti temu zbližanju, pa tudi ne dejanja, ki bi moglo ovirati zbližanje vseh jugoslovanskih narodov. Prepričan sem, da bi moj prihod mogel likvidirati nesrečno preteklost, ki se navaja kot največja zapreka za zbližanje.

Prvi dan, ki sem ga preživel v Belgradu, me je zadovoljil. Konferiral sem s Pašićem in dr. Ninčićem in imel ž njima daljše sestanke. Z razgovori sem zadovoljen. Jutri bom imel čast, da me sprejme v avdienci kralj Aleksander.

Bodite iskreni in jaz Vam bom odgovoril na neke vesti, ki so jih prinesli tukajšnji listi povodom mojega prihoda. Pišejo, da mora Bolgarija najprej izpolniti vse mirovne pogoje, še le potem se lahko razgovarjamo. Zagotavljam Vas pa, da Bolgarija izpolnjuje vse, kar ji nalaga mirovna pogodba. Mirovna pogodba pa določa za izpolnitev vseh pogojev 37 let. Zato je nemogoče v treh letih izvršiti to, zakar je določenih 37 let.

Nikari ne mislite, da plediram za revizijo mirovnih pogodb. Uprav nasprotno: Bolgarija zahteva, da se pogodbe glede na Evropo spoštujejo in izvršujejo. Čudim se, da so velesile, ki so podpisale mirovne pogodbe, prve, ki jih revidirajo. Jaz sem mnenja, da bi jih ne bilo treba revidirati. V Lausanni bom z vsemi silami deloval na to, da se neuvillska pogodba izpolni, posebno pa člen 48, ki določa, da dobi Bolgarija izhod na Egejsko morje, Tracija pa da se upravlja po velesilah. Zgodilo se pa je, da se je Tracija izročila turški državi in s tem se je prekršila neuvillska pogodba. Bolgarija ni pristala na revizijo pogodbe, kakor je to že storila država SHS.

Vi zahtevate od nas likvidacijo četaškega vprašanja. Bolgarska vlada se ni nikdar posluževala četašev in nima ž njimi nobene zveze. Mi smo se proti njim borili in se bomo tudi v bodoče. Spominjam Vas, da smo v tej borbi izgubili enega ministra in dva okrajna načelnika. Obešenih je bilo tudi že devet četašev. V parlamentu je sprejet zakon, ki določa, da bo vsak Bolgar, ki zapusti svojo hišo in kraj in ostane odsoten 20 dni, ne da bi mogel dokazati, kje je bil in kaj je delal, razglašen za razbojnika. Kdor ga bo prijel, bo dobil nagrado. Na vse strani smo predlagali, naj se vrši tozad. anketa. Če se to zgodi, se bo videlo, da se je v Bolgariji proti četašem več napravilo kakor v Srbiji. **Generalni štab in vodstvo četašev se nahajata na srbskem ozemlju.** Od tam prihajajo vse direktive, tam se vse niti predejo, a mi se kljub temu ne pritožujemo. Na srbskem ozemlju se pripravlja za krvoprelitje od strani četašev, a za to ne krivimo vaše vlade.

V nekem listu sem bral dalje: Ako Bolgarska hoče zbližanje s Srbijo, je treba, da se odpove Macedoniji. List sam priznava, da bolgarska javnost in časopisje ničesar ne piše o Macedoniji. Mi ne mislimo na Macedonijo in se ne nameravamo z Vami boriti za Macedonijo, in sicer ne zato, ker smo razoroženi, ampak zato, ker se za Macedonijo nočemo bojevati.

Na kratko! Da o preteklosti ne govorim, Vi več zahtevate od Bolgarije, a ničesar ne daste. Vaše časopisje neprestano piše o preteklosti in nam jo vedno, vedno očita. Mi smo s svoje strani storili vse, da Vas zadovoljimo. Vsi, ki so zakrivili vojno, so bili aretirani. Kaj hočete še, da storimo? Da mi vse te aretirance skupaj zbašemo v vagon in pošljemo Vam? Dne 19. septembra je bolgarski narod z njimi obračunal, a 19. t. m. se vrši referendum naroda za vse. Ako bo narod spoznal, da so krivi, bodo obsojeni. Verujte, da so vsi krivci vojne v zaporu.

Vi ste danes velika država, a ne mala predvojna Srbija. Ko je Bismarck potolkel Avstrijo, je dal pomirljivo roko, Vam pa je treba, da se sprijaznite z mislijo, da niste mal narod od 2 in pol milijona prebivalcev, marveč da štejete 14 milijonov prebivalcev, zato je treba, da ste velikodušni. Morda bo kdo rekel, da ste velika država in da lahko sami za sebe živite, a mi da smo mala država, ki ne moremo živeti brez Vas. Jaz Vam pa pravim, da niti eni niti drugi ne moremo živeti za sebe. Spomnite se, da ste bili narod od 2 in pol milijona prebivalcev, a ste imeli proti sebi močno Avstrijo, katero ste pa kljub temu zrušili. Pomisliti morate, da je nas 5 milijonov in da teh 5 milijonov živi lahko tudi brez Vas.

Kadar obravnavate vprašanje četašev, je treba, da iščete krivce tudi pri Vas. Med bolgarskimi zemljoradniki in četaši ni nobene zveze. Macedonci delajo proti naši in Vaši miroljubni politiki. Vi ste dobili Macedonijo, pa lahko tudi takoj dobite Macedonce. Smatram, da je Macedonija balkanska Irska. Macedonci so nemiren element, v katerem se pretaka slovanska, grška, turška in albanska kri. Jaz bi Macedonije niti ne hotel, ker smatram, da bi bila nesreča za Bolgarijo. Ponovno naglašam, da ne mislimo na Macedonijo in nečemo bojev radi nje. Napravite iz Macedoncev poštene državljane in v tem Vas bomo prav radi podpirali.

Končno je Stambolijski kot časnikar kolegialno apeliral na časnikarje, naj nikar ne razvnemajo strasti ob njegovem prihodu v Belgrad, marveč da živo delujejo za zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Povabil je časnikarje v Bolgarijo, kjer bodo videli, kako se tam dela in da se je že davno obračunalo s preteklostjo. Tam se bodo prepričali, da so v Bolgariji dani vsi pogoji za skupno življenje vseh narodov.

Narodna skupščina.

Belgrad, 9. nov. (Izv.) Ob 5. popoldne se je vršila seja narodne skupščine. Finančni minister je predložil zahtevo, da se dovoli vojnemu ministru izredni kredit v znesku 800 milijonov dinarjev za vojne nabave. Finančni minister je predlagal, naj se temu predlogu prizna nujnost. Predsednik dr. Lukinić je dal predlog na glasovanje. Nujnost je bila priznana. Nato je dr. Lukinić prosil finančni odbor, naj se takoj sestane in razpravlja o tem kreditu.

Nato je notranji minister odgovarjal na interpelacijo posl. Deržiča o protidržavnem delovanju kneza Hugona Windischgrätza, nakar je zbornica prešla na dnevni red: Nadaljevanje načelne debate o zakonu glede vojne odškodnine. Govorila sta poslanca dr. Momčilo Ivanić in Vašić. Ob pol 8. uri je bila seja zaključena.

Vojni kredit.

Belgrad, 9. (Izv.) Med sejo narodne skupščine se je vršila izredna seja finančnega odbora, da razpravlja o predloženem kreditu v znesku 800 milijonov dinarjev za vojne nabave. V imenu republikancev je govoril posl. Gjonović, ki je zahteval, da je še pred razpravo treba, da o potrebi tega kredita obširno poročajo zunanji minister, vojni minister in ministrski predsednik. Posl. dr. Šimrak (Jugosl. klub) je izjavil, da se finančni odbor ne more tako hitro odločiti za tako velik kredit, dokler ne čuje, kakšen je zunanji položaj. Zahteval je, naj pride na sejo zunanji minister dr. Ninčić. Predsednik Veljković je pristal v imenu vlade na ta predlog, nakar je došel dr. Ninčić, ki je v kratkem govoru orisal naše odnošaje z Bolgarijo, Mažarsko, Italijo in orientom. Po njegovem govoru se je razvila obširna debata o zunanjem položaju. Govorili so: Velizar Janković, Vojislav Lazić in dr. Srskić. Vladne stranke, posebno radikalci, so zahtevale, da se še ta večer sprejme kredit. V imenu opozicije je predlagal posl. Barić (Jugosl. klub), naj se seja prekine in nadaljuje jutri, da bodo mogli člani odbora obvestiti svoje klube. Nato se je vnela živahna borba med radikali in Pribičevićevci na eni strani ter med opozicijo in Davidovićevci na drugi strani. Prvi so bili za to, da se takoj glasuje. Zmagala je pa opozicija s pristaši g. Davidovića in se je seja odgodila na jutri ob 9. dopoldne. Pred sejo se bodo sestale opozicionalne skupine, da določijo svoje postopanje. Jutri ob 4. popoldne bo tajna seja finančnega odbora, na kateri bodo vojni minister, zunanji minister in ministrski predsednik poročal o razlogih, radi katerih se zahteva ta kredit.

RADIKALNI KLUB.

Belgrad, 9. (Izv.) Danes popoldne je imel radikalni klub sejo, na kateri je sklenil, da se glasuje za nujnost predloga finančnega ministra glede vojnega kredita. Klub je razpravljal tudi o političnem položaju, a ni prišlo do nobenih sklepov, ker čaka, kaj bo sklenil demokratski klub.

Dr. Vošnjak razrešen.

Belgrad, 9. (Izv.) Dne 6. t. m. je bil podpisan ukaz, s katerim se praški poslanik dr. Vošnjak razrešuje svoje službe. Vzroki še niso prav znani. Čuje se, da je naše poslaništvo v Pragi uživalo prav malo ugleda in da ni reprezentiralo državo tako, kakor bi bilo treba.

Zahteve angorske vlade.

London, 9. nov. (Izv.) Listi poročajo, da so kemalisti izročili francoskemu vrhovnemu komisarju v Carigradu generalu Pelleju sledeče zahteve:

1. Zavezniki naj takoj zapuste Carigrad; lahko pa ostanejo še v Čataldži, Skutariju in v Čanaku.
2. Takoj se morajo preklicati kapitulacije.
3. V zapadni Traciji naj se izvede ljudsko glasovanje, da se dožene, če prebivalci teh krajev ne žele priti k Turčiji.
4. Mossul se ima vrniti Turčiji; meja v Siriji naj se revidira; otoki, ki leže nasproti Mali Aziji, naj dobe popolno avtonomijo.
5. Prizna se popolna neodvisnost Turčije.
6. Grčija mora plačati Turčiji vojno odškodnino v znesku 6 milijard zlatih frankov.

Carigrad, 9. nov. (Izv.) Angorska vlada je z ozirom na noto zavezniških zastopnikov ponovno zahtevala izpraznitev Carigrada in odstranitev angleških vojnih ladij iz Bospora in Dardanel, ker se njihova navzočnost ne strinja s suvereniteto angorske vlade.

Carigrad, 9. nov. (Izv.) Zastopniki zaveznikov so angorski vladi izjavili, da bodo poročali svojim vladam in zahtevali od

njih novih navodil, če kemalistična vlada ne prekliče raznih odredb, ki nasprotujejo določbam v Mudaniji sklenjenega premirja.

Carigrad, 9. (Izv.) Kemalisti so pretrgali podmorski kabel med Carigradom in Čanakom. V bližini Čanaka sta bila ubita dva angleška vojaka.

ORIENTSKA KONFERENCA PRELOŽENA.

Pariz, 9. nov. (Izv.) »Matin« poroča: Francoski ministrski predsednik Poincare je sporočil angleški vladi, da je 20. november zadnji datum, do katerega je on pripravljen pristati na odgoditev orientske konference v Lausanni.

LORD CURZON NAPOVEDUJE PROPAST TURČIJE.

London, 9. nov. (Izv.) Lord Curzon je izjavil, da mora kemalistični načrt, ki ne pripušča krščanskih elementov na turškem ozemlju k udejstvovanju, dovesti turško državo v neizogibno propast in bo izpremenil Turčijo v puščavo. Angleška, francoska in italijanska vlada neprestano izmenjavajo misli o položaju v orientu.

BIVŠA GRŠKA VLADA PRED SODIŠČE.

Atene, 9. nov. (Izv.) Revolucijski komite je sklenil postaviti 8 bivših ministrov pod obtožbo posebnega sodišča, ne predlaga pa, da se postavi tudi bivši kralj Konštantin pred sodišče, češ da je za vse čine kralja Konštantina odgovorna njegova vlada.

Za zvezo Francije, Anglije in Amerike.

CLEMENCEAU POJDE V AMERIKO.

Pariz, 9. nov. (Izv.) V razgovoru s sotrudnikom lista »Echo de Paris« je izjavil Clemenceau, da nastopi 11. t. m. svoje potovanje v Ameriko. Clemenceau hoče Amerikance prepričati, da je njihovo mnenje napačno, da je namreč Francija militaristična in imperialistična država. Glavni pogoj za vzdrževanje svetovnega miru je po njegovem prepričanju tesna zveza med Anglijo, Francijo in Ameriko.

Volitve v Ameriki.

Pariz, 9. nov. (Izv.) Pri volitvah v Ameriki so povsod propadli kandidatje, ki so agitirali s platformo alkoholne prepovedi. Tudi svoječasni predlagatelj alkoholne prepovedi Volstead je propadel.

Newyork, 9. nov. (Izv.) Republikanska stranka si je priborila 218 glasov v zbornici reprezentatov in ima večino zagotovljeno.

Pariz, 9. nov. (Izv.) »New York Herald« poroča na podlagi volivnih poročil, došlih tudi iz oddaljenejših krajev, da je demokratska volivna zmaga mnogo večja nego je bilo soditi po dosedanjih poročilih. Republikanska večina se ni skrčila le v reprezentančni zbornici na 10—12 glasov, marveč je celo v senatu padla na 5 glasov. Demokratsko so volile države: Indiana, Maryland, New Jersey, Zapadna Virginia, Delavare, Michigan. Republikanci so zmagali v Nebraski in Ohio. Kakor poroča list, se je doslej sodilo, da so republikanci propadli le v severnih državah, sedaj pa je jasno, da so tudi južnejše države, kakor Wyoming, Montana in New Mexico volile demokratsko.

Brezposelnost na Češkoslovaškem.

Praga, 9. (Izv) Brezposelnost na Češkoslovaškem se vedno bolj širi. Vlada je izdala za podpore brezposelnim v letu 1919. 260 milijonov, l. 1920. 94 milijonov, l. 1921. 75 milijonov in l. 1922. do konca septembra 88 milijonov češkoslovaških kron. Koncem septembra je bilo 137.000 brezposelnih, sredi oktobra pa že 167.000. Koncem septembra je vlada podpirala 50.000 brezposelnih, sredi oktobra pa 67.000.

Praga, 9. (Izv.) Poslanska zbornica je odobrila naknadni kredit 10 milijonov kron za podporo brezposelnih.

PREUREDITEV ČEŠKE DEVIZNE TRGOVINE.

Praga, 9. (Izv.) Višji ravnatelj bančnega urada češkoslovaškega finančnega ministrstva Kučera odpotuje v Nemčijo, Belgijo, Holandsko, Francijo in Angleško, kjer bo proučeval finančne zadeve. Praško devizno trgovino nameravajo preurediti.

SEJE ITALIJANSKE VLADE.

Rim, 9. (Izv.) Kakor poročajo listi, je včeraj zboroval ministrski svet, ki je odobril mnenje Mussolinija v orientskem vprašanju, ki pravi, da so Turki pač premagali Grke, ne pa tudi antante. — Ministrski svet je nadalje sprejel predlog, da se dovoli vladi dveletni rok za izdelavo davčne in upravne reforme. — Z ozirom na notranji položaj in na mir in red v notranjosti je napravil Mussolini pokrajinske prefekte za odgovorne ter nanje izdal strog ukaz, da morajo za vsako ceno prenehati takorekoč dnevni spopadi med fašisti in komunisti, ki silno škodujejo ugledu države. Obenem je zagrozil s strogimi kaznimi vsem, ki bi napadali socialistične poslance.

IZPREMEMBE V ITALIJANSKI DIPLOMACIJI.

Rim, 9. nov. (Izv.) Za poslanika v Washingtonu je namesto odstopivšega senatorja Riccija imenovan poslanec Gelasio Gaetani. Za poslanika v Parizu je imenovan baron Roman Avezzana. Na razpoloženje so odrejeni poleg Sforze tokijski poslanik Aliotti, madridski poslanik Fasciotti in upravnik v Helsingforsu Bosari.

BOJI Z VSTAŠI V DUBLINU.

London, 9. (Izv.) »Daily Chronicle« poroča iz Dublina, da so irski vstaši napadli vojašnico. Na trgu pred vojašnico je bilo zbranih 200 mož irske države v paradnih uniformah in brez orožja. Vstaši so jih začeli obdelovati s težkim ognjem iz strojnih pušk. Razvnel se je hud boj, v katerem so čete irske države imele 1 mrtvega in 14 ranjenih, vstaši pa 2 mrtva in več ranjenih ter 1 ujetnika. Končno so vstaši morali pobegniti.

ROMUNSKE LOKOMOTIVE.

Plzen, 9. (Izv.) Romunska vlada bo poslala Škodovim tovarnam v popravo 5000 lokomotiv.

POTOPLJEN PARNIK.

Hamburg, 9. nov. (Izv.) Parnik »Leopold David«, ki je iz Rotterdama vozil bencin, se je v luki Cuxhaven vsled eksplozije kotla danes potopil. Od 17 mož broječe posadke so po dosedanjih poročilih rešili 11 mož.

Politične novice.

+ **Hladen sprejem nizozemske kraljice v Amsterdamu.** Te dni je prišla nizozemska kraljica zopet na kratko bivanje v Amsterdam, kakor to predpisuje ustava. Ob tej priliki se je opazilo, da hiše, posebno v revnejših delih mesta, niti od daleč niso bile tako okrašene z zastavami kakor vedno doslej. Med klici Živio so se mešali žvižgi in klici: »Lačni smo!« Gospodarski položaj tudi na Holandskem ni rožnat in število brezposelnih vsak dan narašča.

+ **Vprašanje ženske volivne pravice na Francoskem.** Pariški »Journal d. D.« oproča, da je francoska vlada naklonjena ženski volivni pravici, posebno v občinah, ter bo notranji minister v senatu podal izjavo v tem smislu.

Novice iz Italije.

Treznejši italijanski glasovi. Italijanski listi, ki so še pred kratkim pisali zelo lahkomiselno glede ciljev italijanske zunanje politike, pišejo pod vtisom zadnjega razvoja mednarodnih dogodkov dokaj zmernejše. Tako pravi tržaška »Era Nuova« v uvodniku dne 8. t. m., da mora Italija zasledovati edino-le politiko, ki zavaruje interese njenega proletarskega naroda. Temu narodu je dovoljen en sam zmagoviti imperializem, a to je imperializem dela, ki more zagotoviti, da se med evropska ljudstva vrne blagodejna solidarnost. Italijanski narod se mora zavedati, da je njegova usoda tesno zvezana z usodo ljudstev v drugih državah. V ostalem pa zahteva članekar, da bodi italijanska zunanja politika trdna in dostojanstvena in da se nikoli več ne smejo vrniti časi brezpogojnega tlačanstva Angliji, a tudi ne Franciji. Načelo mora biti: »Do ut des.« — Tudi fašistovsko glasilo »Popolo di Trieste« opominja k demobilizaciji rok in duhov, a tajnik tržaške fašistovske stranke odločno zavrača pošiljalce anonimnih pisem, v katerih zahtevajo maščevanja nad raznimi osebami. Seveda bo to razpoloženje trajalo med Italijani samo dotlej, dokler se ne bodo čutili kos položaju.

Šolska reforma v Italiji. Novi naučni minister v Italiji prof. Gentile je izjavil v svojem programu: Predvsem se mora s posebnim zakonom poskrbeti za dostojno pokojnino starim učiteljem; potem sledi zakon za ustanovitev 3000 novih šol. Z vso vnemo se bo ministrstvo lotilo povzdige srednje šole. V to svrho bo predložilo zakonski načrt, ki bo učitelju zagotovil didaktično svobodo, dalje gibčnost v notranji ureditvi vsakega posameznega zavoda, in individualno odgovornost. Kar tiče vseučilišč, jih more poživiti le najširša didaktična in upravna avtonomija.

Sforza ne pojde v Lausanno. Rimski listi poročajo, da se Sforza ne samo ne vrne na svoje mesto v Pariz, ampak da tudi ne bo zastopal Italije v Lausanni.

Ugibanja o Italijanski ljudski stranki. Razni italijanski listi vedo poročati, da se v Ljudski stranki spričo sedanjega njenega pravca pripravlja izstop radikalnih elementov s poslancem Migliolijem na čelu. Tudi don Sturzo baje odloži mesto političnega tajnika.

Nova amnestija v Italiji? V rimskih političnih krogih se govori o možnosti nove amnestije.

Pridobivajte novih naročnikov!

Boj za Ljubljano.

Samostojna kmetijska stranka v Ljubljani, ki je pri zadnjih občinskih volitvah dobila za svojo listo en ducat glasov, se sedaj pogaja z bankirji Jugoslovanske zajednice, koliko dajo za glasove samostojnih volivcev. Pogajanja še niso zaključena; če bodo bankirji samostojnim zahtevam ugodili, izide 1. decembra posebna številka »Kmetijskega lista« s pozivom, da se udeleži SKS obč. volitev v Ljubljani. V tem slučaju zajedničarji in NSS z gotovostjo lahko upajo pridobiti dva glasa, namreč glas ravnatelja g. Pirca in tajnika Kmetijske družbe g. Laha.

»Sokolsko bratstvo«. Pod tem naslovom prične te dni priobčevati g. Bašin, bivši druž. tvrdke »Bašin & Co«, zanimiva razkritja, kako ga je njegov sokolski tovariš izbacnil iz družbe, potem ko mu je tvrdko lepo vpeljal in uredil. Ta tovariš in družabnik kandidira sedaj na Zajedničarski listi kot kandidat NSS.

Dr. Ravnihar in Jugoslovanska Zajednica. Poroča se nam, da datira sovraštvo dr. Ravniharja do mladinov in zlasti do dr. Žerjava še iz onega časa, ko je bil namesto dr. Ravniharja imenovan za pokrajinskega namestnika g. Ivan Hribar. Radi Hribarjevega imenovanja je g. Ravnihar v načelstvu JDS dr. Žerjavu hudo očital. Dr. Žerjav se je opravičeval, češ da preko volje g. Pašića ni mogel prodreti s kandidaturo g. dr. Ravniharja. To nasprotje smo poznali že tedaj, ko se je dr. Ravnihar z navidezno vehemenco v bivšem občinskem svetu zavzel za dr. Žerjava, menili smo pa, da taki nastopi tudi spadajo k značajnostim JDS voditeljev.

Stanovanjska mizerija v Ljubljani in NSS. V »Jugoslaviji« je zapisal znani nevesekdo, če pridejo v Ljubljani enkrat na površje klerikalci, da ne bo stanovanjskih hišic. Ker je ta NSS ar še precej mlad gospod, seveda ne ve, da so »klerikalci« pod vodstvom rajnih profesorjev bogoslovja dr. Kreka in dr. Janežiča z najintenzivnejšim sodelovanjem Jožeta Gostinčarja in drugih »klerikalnih zločincev« sezidali v ljubljanski okolici zadružnim potom nad sto hišic. Da niso takrat naši kršč. soc. možje v Ljubljani zgradili več hišic, kolikor so jih, je znala z birokratskimi sekaturami preprečiti tista liberalna stranka preperele slame, katera je bila takrat na ljubljanskem rotovžu vsemogočna. In NSS se veže zdaj z ravno tisto gospodo, ki je preprečila to veliko socialno delo. Za to pa tudi ne more noben proletarec voliti liste frakarske zajedavke in njene salonske posestrime NSS.

Kandidat Jutrovske JDS, tajnik Osrednje zveze drž. nameščencev Joža Bekš za maksimiranje drag. doklad za drž. sluge. Kakor izvemo iz verodostojne strani, se je tudi kandidat demokratskih mladinov Joža Bekš pridružil vrsti onih, ki trdijo, da drž. nižjemu uslužbencu ni treba skrbeti za več kakor za dva otroka. Država jim je doslej priznala drag. doklado za enega in pol otroka. Res velikodušni so naši Jutrovci, ki odrekajo nižjim drž. uslužbencem pravico do več kakor 2 otrok. Zato ni čudno, ako gre en sam glas med nižjimi drž. uslužbenci: Vemo, da obč. svet ljubljanski ne more odpraviti maksimiranih drag. doklad, a vendar v protest proti temu nasilju gremo kot en mož v volivni boj za Zvezo delovnega ljudstva. Toliko v vednost g. posl. Reisnerju in njegovim trabantom, ki so po poročilu iz Belgrada glavni povzročitelji maksimiranja.

Udruženje Željezničkih Činovnika — podružnica Jutrovske stranke. V letošnji avgustovi številki glasila Udruženja smo med drugim čitali tudi sledeča lepodoneča razmotrivanja o organizaciji železniškega uradništva: »Občni zbor je navzočim tudi dal spoznati, da bo treba uradniške vrste čim močneje strniti v prid Udruženju, ako hočemo, da rešimo svoj socialen položaj.« »V uradništvu se od dne do dne jači spoznanje in zavest, da se mora organizirati samo zase v lastni uradniški organizaciji, ki edina mu bo pomagala, dvigniti se v boljše socialne višine in priboriti si pravice, ki mu zbog njegove višje službene in socialne odgovornosti nesporno pritičejo.« In dalje: »Naše vrste se množe; člani pristopajo in, čenas znamenja hudo ne varajo, pričakujemo v doglednem času ustanovitev važnih postojank, ki bodo lahko postala izhodišča za nadaljnje krepko delo uradniške samozavesti.« In zgodilo se je, da se je ustanovila najbrž ena najbolj važnih postojank kot izhodišče uradniške samozavesti! Včerajšnje »Jutro« namreč sporoča, da se je ustanovil klub demokratskih železničarjev v Ljubljani, ki je izvolil za svojega predsednika g. nadzornika Planinšeka. V odboru tega kluba je tudi urednik Glasnika željezničkih činovnika, glasila Udruženja, gospod rev. Dekleva. Kot zastopnika v predsedstvu JDS so pa izvolili sedanjega predsednika Udruženja g. nadz. Černigoja. Namesto, da bi torej odbor samozavestno strnil uradniške vrste, da doseže izboljšanje obupnega gmotnega položaja, sta se glavna funkcionarja udinjala najbolj nesocialni in osovraženi strankarski kliki v Jugoslaviji gotovo v nadi, da jima bo uradništvo slepo sledilo čez drn in strn, osobito pri bodočih volitvah. V zahvalo jim bo pa urednik v glasilu Udruženja proti mesečni članarini po 5 dinarjev enkrat na mesec napisal kup visokodonečih fraz o narodnem edinstvu v izbranih jugoslovanskih besedah iz neizčrpne zakladnice državotvornih centralistov. — Železničar.

Dnevne novice.

— **Slovenska zastava.** Pred svetovno vojsko je hotel dr. Šusteršič spraviti do veljave žolto-modro-rdečo zastavo kot zastavo kranjskega deželnega odbora, ozir. bivših kranjskih deželnih stanov. Proti temu pa je nastal oster odpor, ker se z narodnimi simboli ne sme igrati. Mnogim se je zadeva zdela malenkostna, kakor se jim je zdela sedaj malenkostna zadeva slovenskega grba: »Mi smo vzvišeni nad takšno staro šaro iz dobe pred francosko revolucijo. Na heraldiko pa se ne razumemo!« — Ako bi se pa danes vprašali, ali nam je naša slovenska trobojnica ustavno zajamčena, bi prišli v zadrego. V slovenskem grbu, kot ga določa ustava v čl. 2., ni rdeče barve, pač pa rumena, torej bi sedaj bile naše barve: bela, modra, rumena. — Opozorili smo v »Slovencu« pravočasno, da nam je v grbu ohraniti narodne barve (gl. »Slovenec« z dne 30. 9. 20), nasvetovali srebrno (belo) zvezdo in belordeč polumesec, toda javnost in aktivni politiki so šli preko tega. Nekateri so se zagledali v tri zlate zvezde celjskih grofov — toda grofi Barbo imajo v svojem grbu slične tri zvezde — kot da bi bilo to nekaj slovenskega (dočim bi res na slovensko ozemlje spominjal grb starodavne »Slovenske krajine«, pravilno z belo-črno-rdečo barvo) in tako nam je za dr. Šusteršiča in konečno pripomogel do žolte barve dr. Žerjav. Dokler pa se v naši državi poslužujejo Srbi srbske, Hrvati hrvatske, ali pravlnejše slavonske trobojnice, toliko časa ohranimo tudi mi svojo staro slovensko trobojnico kot simbol nedeljene Slovenije, na katero kot ozemlje spominja v ustavi edincle določilo o grbu! —č.

— **Čemu so uradniške in druge organizacije?** — Državni uradnik nam piše: Vredno bi bilo, da se nekoliko razmotriva navedeno vprašanje. Menda je sedaj splošno mnenje, da so organizacije javnih nameščencev samo za to tukaj, da plačujejo člani svoje prispevke, in da se pelje včasih predsednik in še po kakšen član načelstva v Zagreb in v Belgrad, ali pa — last non least —, da delajo štafažo in statirajo polomljeni demokratsko-liberalni stranki pri volitvah, kar pa upamo, da v prihodnje odpade. Nam se zdi, da imajo organizacije tudi še druge in prav resne dolžnosti. Ena izmed teh bi morala biti med prvimi: ščititi vsakega posameznega tovariša ali tovarišico pred samovoljo in krivičnim preganjanjem od strani predstojnikov.

Če bi se organizacije zavedale te svoje dolžnosti, potem bi bili kmalu rešeni slučaji, kakršen je popisan v petkovem »Slovencu« v zadevi ge. dr. Piskernikove. Le poglejmo ročnega delavca v njegovi strokovni organizaciji. Kakor en mož se postavi za vsakega člana, ki se mu zgodi krivica. Malokdaj brez uspeha, in le v najredkejših slučajih, da ne bi organizacija nastopila. Pri nas javnih nameščencih o te vrste solidarnosti ni duha ne sluha.

— **Varstvo kristjanov v Traciji.** Reuter poroča iz Carigrada, da je novi turški guverner v Odrinu izdal proglas, v katerem obeta varstvo za nemohamedansko prebivalstvo. Ako orožništvo ne bi zadoščalo, se bodo jemale v stražno službo poštene osebe iz prebivalstva, ki se v to svrho same ponudijo.

— **Invalidi Novinarskemu udruženju.** V zmislu sklepa na kongresu Udruženja vojnih invalidov kraljevine SHS dne 28. in 29. oktobra t. l. je izvršilni odbor stotih poslal Novinarskemu udruženju 1000 dinarjev za novinarske sirote. To v izraz hvaležnosti do novinarstva, ki stoji invalidom v njihovem boju za pravico do življenja ves čas zvesto ob strani.

— **Predlog za odpravo stanovanjske stiske.** V zagrebškem društvu hišnih posestnikov se je sprožil za odpomoč v stanovanjski stiski naslednji predlog: Najbolj so po stanovanjski stiski prizadeti državni nameščenci, za katere mora poskrbeti vlada. To naj stori potom gradbene loterije. Glavne dobitke te loterije naj tvorijo hiše; čisti dobiček naj se porabi zopet za zgradbo hiš. Srečke naj se izdajajo periodično vsake 4 mesece. Na ta način bi se moglo neprestano graditi brez obtežitve državnega proračuna.

— **Leon Daudet in kardinal Dubois.** Pariški poslanec in pisatelj Leon Daudet je pred kratkim izdal roman »L' entremetteuse« — zvodnica. To knjigo je kardinal Dubois pred poklicanimi osebami obsodil kot pohujšljivo za mladino. Ko je o tem zvedel Daudet, je poslal kardinalu pismo, v katerem mu naznanja, da je sklenil svoj roman uničiti in da je knjigarnarjem že naročil, naj ga črtajo iz svojih katalogov in smatrajo pogodbo z njim kot raztrgano.

Lep zgled sinovske pokorščine nasproti Cerkvi!

— **Razpisane pošte.** Razpisuje se služba voditelja pri poštah: Kranjska gora (II/I), Planina pri Rakeku (II/I), Sodražica (II/I), Škofja Loka (I/I), Tržič (I/1) in Zgornja Sv. Kungota (II/2) ter odpravniška služba pri pošti Žirovnica (III/I). Rok za natečaj 14 dni. — Razpisuje se odpravniška služba pri poštah Slavnica pri Celju in Šmarjeti (III/3). Prošnje je vložiti v treh tednih.

— **Izpred sodišča. Nezvesti pomočnik.** Ko je strojarski pomočnik Jožef Poršek nakladal kože, je ukradel svojemu gospodarju 1200 kron vredno kožo. Sedel bo za to 6 tednov v ječi. — **Neprevidna vožnja.** Ivan Lovkc iz Cerknice je 21. avg. letos v vasi Lipsenj povozil 2 letnega Stanka Kotnika. Kolesa so otroku glavo popolnoma razdrobila. Neprevidni voznik je bil obsojen na 1 mesec strogega zapora, poostrenega s postom in trdim ležiščem vsaki teden. — Ker je obstrelil Ivana Tomažiča, je bil Peter Jenko z Brega obsojen na 2 meseca zapora. — Z nožem je Alojzij Snedic ranil v Britofu Alojzija Kokalja. Pokoril se bo zato 3 mesece v težki ječi. — Nobenega se ne boji Franc Rozman iz Vrzdenca. Pri Samotorci je 2. julija nahrulil orožnika Franca Zadnikarja z zelo grdimi prostaškimi psovkami in kričal med drugim: »Ne bojim se ne h . . ., ne žandarja, ne Boga! Kdo mi kaj more!« Deželno sodišče je obsodilo Rozmana na 3 dni zapora.

Primorske novice.

p **Učiteljski kongres v Trstu.** Te dni se vrši v Trstu XVI. kongres italijanske Narodne učiteljske zveze. Navzočih je približno 500 delegatov. Eden najbolj delavnih članov Zveze — Campagnoni je naglašal, da mora Narodna učiteljska Zveza poslej, ko se je rešila socialističnega jarma, ostali popolnoma nepolitična in se popolnoma posvetiti samo svojim strokovnim in stanovskim vprašanjem. Glavne zahteve učiteljstva so: Vsi brezposelni učitelji, ki so bili v vojni, se morajo čim hitreje namestiti in morajo imeti absolutno prednost pri vseh razpisih služb; izenačenje učiteljskih plač z uradniškimi; vštetje vojaške službe v službeno dobo; vrnitev službenih mest moškim učiteljskim močem na vseh moških in mešanih šolah in še nekaj drugih zahtev.

p **Samoumor 65 letnega.** V Trstu se je zastrupil s karbolno kislino 65 letni Jakob Janesich. Bil je mnogo let delovodja v Lloydovem arzenalu; pred kratkim so ga vpokojili. Pokojnina je bila pa neznatna in nikakor ni zadostovala za preživljanje njega in žene. Beda na stara leta ga je pognala v smrt.

Štajerske novice.

š **Preskrba hrane revni deci v Celju.** Po Celju je bilo zelo razvito prosjačenje šolske mladine. Poleg res potrebnih je bilo mnogo takih, ki so beračili zato, da so si privoščili slaščice itd. Sedaj se je za vse potrebne otroke poskrbela brezplačna opoldanska prehrana pri raznih družinah, nepotrebnim se beračenje strogo zabrani.

š **Vtihotapljenje cigaretnega papirja.** Dne 6. t. m. je zasačil carinski uradnik Rudež v Pesnici neko žensko, ki je vstopila v vlak. Ko so jo preiskali, so dobili pri njej 1 in pol kg cigaretnega papirja, ki ga je hotela vtihotapiti v Maribor. Ta ženska, ki se imenuje Mici Hedtofer, se je izgovarjala, da je služkinja v Gradcu ali da se mora pečati s tihotapljenjem cigaretnega papirja, ker v Gradcu ne dobi nikakoršnega zaslužka.

š **Stavbena zadruga »Svoj dom«** državnih nameščencev v Mariboru ima ustanovni občni zbor v petek, dne 10. t. m. ob 19. uri v dvorani okrajnega glavarstva. Vabijo se vsi aktivni in vpokojeni državni nameščenci, ki se zanimajo za gradbeno akcijo.

Vprašanje drž. nameščencev.

(Zaključni komunike.)

6. novembra t. l. sta sprejela deputacijo državnih nameščencev iz vseh pokrajin kraljevine minister za finance in minister za socialno politiko. Na vprašanje deputacije, v koliko bo uvaževal v resoluciji belgrajskega kongresa državnih nameščencev z dne 29. in 30. oktobra 1922 izražene zahteve, je finančni minister izjavil:

1. Zakon o civilnih državnih nameščencih je pododbor zakonodajnega odbora završil. Poročilo je že predloženo plenumu zakonodajnega odbora.

2. Maksimiranje rodbinskih doklad za nižje drž. uslužbence se ukine. Iz maksimiranja se izvzamejo osebne draginjske doklade, omeji pa se iznos (suma) rodbinskih doklad na določeno število rodbinskih članov.

3. Izenačenje draginjskih doklad za vse kraje v kraljevini se bo izvedlo na osnovi zakona o civilnih državnih nameščencih s pričetkom prihodnjega bugdetnega leta. Po možnosti pa se bo izenačenje izvršilo tudi prej, če bodo na razpolago zadostni novi viri državnih dohodkov.

4. Glede izplačila enkratnega nabavnega prispevka finančni minister ni dal določnega odgovora, pač pa je bil mnenja, da bi se ta prispevek mogel izplačati v okviru event. ponovnega zvišanja trošarine na vino in špirit.

Plenarna seja »Glav. Saveza drž. činovnika i službenika«, kateri so prisostvovali tudi delegati novih pokrajin, je na to sklenila, da se za slučaj neizpolnitve pod točkami 1, 2 in 4 navedenih obečanj finančnega ministra skliče 8. decembra 1922 v Belgradu ponovni kongres drž. nameščencev iz vseh pokrajin, istočasno pa se bodo v vseh večjih krajih kraljevine vršili protestni shodi državnih nameščencev. — Osrednja zveza javnih nameščencev v Sloveniji.

Gospodarstvo.

g **Žitni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 13.60—13.30 K, oves 7.70 K, koruza 7.29 K, pšenična moka (št. 0) ponudba: 20.00 K. — Tendenca nespremenjena.

g **Neposredna izmenjava paketov med Jugoslavijo in Italijo.** Dne 20. okt. t. l. se je uvedla neposredna izmenjava paketov z Italijo preko izmenjevalnih pošt Ljubljana 2 — Trst prosta luka. Največja dopustna teža za pakete v Italijo je 5 kg, največja označena vrednost pa 1000 zlatih frankov = 10.000 dinarjev. Težna pristojbina za pakete iz naše države v Italijo je 20 dinarjev, vrednostna pristojbina za vsakih 300 frankov ali del tega zneska pa 1 dinar 50 par. Za vsako poštno spremnico je treba po dve carinski napovedi.

g **Cena češkemu krompirju.** Čehi ponujajo krompir slabše kakovosti Mažarom po 12—13 č. K za 100 kg, postavljen na mejo. Slovaški kmetje pa ponujajo Mažarom najlepši krompir po 15—16 č. K za 100 kg loco državna meja.

g **Sladkorno podjetje Schoeller in dr.** Sladkorne tvornice Schoeller in dr. so imele te dni občni zbor, katerega se je udeležilo 12 delničarjev, ki so zastopali 46.662 delnic s 1864 glasovi. Iz letnega poročila se da posneti, da je bila letošnja letina sladkorne pese glede količine srednja, glede kakovosti pa prav dobra. V tvornicah se je predelalo 1,870.028 q sladkorne pese. Čisti dobiček v zadnjem poslovnem letu znaša 9,556.254 č. K.

g **Smihovska pivovarna.** To delniško podjetje je imelo zadnjo nedeljo občni zbor. Navzočih je bilo 45 delničarjev z 2479 delnicami ter s 489 glasovi. Čisti dobiček znaša 2,932.739 č. K.

BORZA.

Zagreb, 9. novembra. Devize: Pešta 2.35—2.65, Berlin 0.66—0.86, Italija 2.58—2.62, London 273.50—278.50, New York 61—62, Pariz 3.92½—3.97½, Praga 199—201, Dunaj 8.30—8.80, Curih 11.21—11.31, Bukarešt 39.50—41, Varšava 0.46½. — Valute: Lira 2.54—2.58, dolar 60—61, čsl. krona 1.96½—1.98½, Lei 34—36.

Curih, 9. novembra. Devize: Pešta 0.22, Berlin 0.06¾, Italija 23.15, London 24.48, New York 549, Pariz 34.50, Praga 17.60, Dunaj 0.0073, Bukarešt 3.45, Sofija 3.75, Zagreb 2.22½, Varšava 0.03½, Holandska 214.60. Valute: n. a. krona 0.0075.

Ljubljanske novice.

lj **Proslava 25 letnice obstoja Slov. kršč. soc. zveze** se vrši v pondeljek 13. novembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Vljudno vabimo vse prijatelje kršč. prosvete, da se v obilnem številu udeleže tega slavlja. — Predprodaja vstopnic je prevzela iz prijaznosti trafika v »Unionu«. Dobivajo se od petka opoldne dalje.

lj **Kartel ljubljanskih prosvetnih organizacij.** Radi nepričakovanih zaprek bo imel kartel ljubljanskih prosvetnih organizacij svojo sejo šele prihodnji četrtek 16. t. m. ob 6. zvečer. Ljubljanske prosvetne organizacije naj v ponedeljek proslave skupno s centralo 25 letnico Š. K. Š. Z. Poskrbe naj, da se vsi člani udeleže večerne prireditve in po svojih zastopnikih v večjem številu posetijo tudi razprave v ponedeljek popoldne dne 13. t. m. — Posebna proslava poedinega društva lahko izostane.

lj **Konfiskacija in prepoved shodov.** Policijska oblast je prepovedala shod, ki so ga za ponedeljek nekateri delavci sklicali v Mestni dom z dnevnim redom: Pomilostitev na smrt obsojenega rudarja Keroševića. — Včeraj so bile zaplenjene tudi »Delavske Novice«, ki so pisale o Keroševiću in o občinskih volitvah. Iz kakega razloga so bile zaplenjene, nam ni znano: ali radi volitev ali radi Keroševića?

g **Umrla** je v Sp. Šiški gospa Marija Kern roj. Reiner, mati Lojzike Trampuš, soproge g. Rafaela Trampuša, poštnega oficiala. Prizadetim rodbinam naše sožalje.

lj **Organizacija javnih nameščencev somišljenikov SLS.** Danes odborova seja ob 8. uri zvečer! Lokal običajni! Prosim točno! — Predsednik.

lj **Martinov večer** priredi v soboto zvečer v prostorih akademskega doma Slovenska krščanska ženska zveza. Začetek ob 8. zvečer. Vsi naši prijatelji neprisiljene zabave vabljeni. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

lj **Šentpeterski družabni klub** vabi vse prijatelje neprisiljene zabave na prvi družabni večer letošnje sezone. Prireditev se vrši v soboto 11. t. m. v Ljudskem domu v Ljubljani pri pogrnjenih mizah. Spored bo vseskozi zanimiv. Vstopnina 10 Din in se dobe vstopnice v predprodaji v trgovini Bivic na Sv. Petra cesti št. 29.

lj **Prosveta Krakovo-Trnovo.** V nedeljo, 12. t. m. ob pol osmih zvečer priredi dramatski odsek v dvorani Kolezijska ulica 1, gledališko igro v 5 dej.: »Lovski tat«, h kateri se cenjeno občinstvo vljudno vabi. Vstopnice se dobe v nedeljo ves dan v župnišču. Odbor.

lj **Vstopnice za koncert kompozicij dr. Božidara Širole**, katerega bo izvajalo v nedeljo 12. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union pevsko Združenje »Lisinski« iz Zagreba, se dobe v trgovini Glasbene Matice na Kongresnem trgu (Poslopje Filharmonične družbe).

lj **Diskusije o načrtu kazenskega zakonika.** V soboto, dne 11. novembra t. l. priredi društvo »Pravnik« četrto diskusijo o načrtu kazenskega zakonika. Vršila se bo, kakor običajno ob pol 5. uri popoldne v pravosodni palači št. 79. Najprvo se bo nadaljevala debata o zadnjem referatu (Novo meddržavno kazensko pravo), nato bo predaval gospod dvorni svetnik in podpredsednik deželnega sodišča Fran Regally o temi: »Kazen in nje odmera po načrtu kazenskega zakonika.«

lj **Društvo »Soča«** vabi svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo na »Martinov večer«, katerega priredi v soboto, dne 11. t. m. — predvečer obletnice Rapalla — v salonu restavracije »pri Levu«. Na sporedu je: petje, godba, šaljivi govor v verzih: Martin in Rapallo (gospod Kragelj ml.), komični nastopi gospoda Kinčuv-a, Martinova živa gos itd. Vstopnina 3 Din. Začetek točno ob osmih in pol zvečer.

lj **Komercijalni tečaji na trgovski akademiji** v Ljubljani se otvorijo dne 13. novembra 1922. Vpisovanje se vrši v ponedeljek in torek 13. in 14. novembra od 18.—19. ure v učilnici št. I a v I nadstropju dvorazredne trgovske šole na Kongresnem trgu št. 2. Predavali se bodo sledeči predmeti: Knjigovodstvo, korespondenca, carinski predpisi, davčni predpisi, trgovinstvo, trg. obrtno in menično pravo, narodna ekonomija, stenografija in srbohrvaški jezik. Vsak se lahko vpiše za vse predmete skupaj ali pa za posamezne predmete. Urnik (vsak dan 17. do 20. ure) se lahko vpogleda na tabli na trgovski akademiji in na dvorazredni trgovski šoli. Vsak priglašenec plača enkratno vpisnino 20 Din, ukovine na mesec 50 Din in za režijo na mesec 10 Din. Pri vpisovanju se mora plačati ukovina in režija za 3 mesece skupaj. Drugi trimesečni obrok se plača 15. februarja 1928. Tečaji trajajo do 15. maja 1923. — Ravnateljstvo.

lj **Razpis službe.** Pisarna izvršilnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica, razpisuje mesto pisarniške moči, ki mora imeti nekoliko pisarniške prakse in biti vešča strojepisja, po možnosti tudi stenografije. Plača po dogovoru. Prednost imajo vojne žrtve. Ponudbe samo pismeno na spredaj označeni naslov do 20. 11. t. l.

lj **Proti znižanju cen mesa.** Prejeli smo: Dne 8 nov. 1922 so se na tukajšnjem semnju prodajali prvovrstni voli po 27 K kg žive teže, boljši voli po 24, srednji po 22—23 K. Prodal se je tudi 666 kg težak vol po 18 in pol K za kg žive teže, dočim so se slabe krave prodajale po 7 do 10 K za kg žive teže. A naši mesarji nočejo tega nikomur povedati temveč vedno zatrjujejo, da je cena živini vedno višja. — Neki mesar je zatrjeval, da je plačal vola po 37 K za kg žive teže, faktično je pa kupil po 25 K za kg žive teže. Znižanje cen mesu pa ne gre tako gladko in mirno. Neki tukajšnji mesar je nastavil ceno mesu na 80 K za kg. To je ljubljanske mesarje tako razljutilo, da so dne 6. 11. v neki gostilni na Poljanski cesti tega poštenega mesarja tako nahrulili in mu grozili, da ga bodo pretepli, če ne bo tudi on po mesarskem načinu navijal ceno mesu. Napadeni mesar je dejal, da ne mara ljudstva odirati, ker ima itak 7 K dobička pri kg mesa.

lj **Iz mestnega šolskega sveta.** O zadnji redni seji mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v torek, dne 24. oktobra t. l., smo prejeli sledeče poročilo. Poročilo okrajnega šolskega nadzornika o osebnih izpremembah med učiteljstvom izza zadnje upravne dobe in pa o daljših dopustih v tem času, prošenih ali dovoljenih, oziroma prošenih in dovoljenih, se vzame na znanje. Ponovno se sklepa o prošnjah za izpraznjeno učno mesto stalnega strokovnega učitelja II. skupine na I. mestni deški meščanski šoli in se nasvetuje višjemu šolskemu svetu tropredlog. Poročilo šolskih zdravnikov o delovanju v šolskem letu 1921-22 se vzame na znanje in se sprejmejo nekateri s tem poročilom združeni nasveti. Sklepa se o dveh disciplinarnih slučajih. Razpravlja se o nedostatkih na tukajšnjih meščanskih šolah in se sklene predložiti tozadevno poročilo višjemu šolskemu svetu v eventuelno primerno uvaževanje.

lj **»Mestna zastavljalnica«** ima tomesečno dražbo marca 1922 zastavljenih predmetov 16. t. m. popoldne.

lj **Policijska kronika.** Posestnik Tone Okorn z Ilovce je gnal 8. t. m. svojo kravo na sejem; ker jo ni prodal, je rekel svojemu sinu, naj jo žene domov, če bi pa med potjo morebiti kak kupec kravo hotel kupiti, naj jo proda. Oče je nato odšel po opravkih, fant je pa gnal kravo. Pridružil se mu je kmalu nato mlad fant, kateremu je Okornov sin kravo za 9.500 kron prodal; takrat še neznani kupec mu jo je pa plačal s tremi lepimi a ničvrednimi avstrijskimi 10.000 kronskimi bankovci. Ko je sin izročil očetu denar, je ta precej videl, da je ogoljufan in je zadevo naznanil policiji, ki je že 9. t. m. izsledila kravo, kakor tudi lumpa, ki je ogoljufal Okornovega sina. — Dva neznana moža sta ustavila na Poljanski cesti pred hišo št. 19 kamnoseka Antona Flandra in ga je eden brez vsakega povoda udaril s tako silo po glavi, da so ga morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnišnico. — Krojač S. Potočnik, kateri je pobegnil v Švico, je med drugimi ogoljufal tudi g. J. Suchyja, kateremu je poneveril blago, vredno 3500 K in 2500 denarja. — 3 pari čevljev so bili ukradeni iz nezaklenjene Tönniesove lope. Vredni so 2100 K. — 16.000 K denarja je bilo ukradenega gostilničarju Francu Breskvarju na Cesti na loko. — V Vospernikovi kavarni na Starem trgu je bil ukraden črn, svilen dežnik. — Skozi streho Accetove lope za Bežigradom so vlomili neznani vlomilci, kateri so odnesli raznega blaga v vrednosti 5400 K.

Cerkveni vestnik.

c **III. Marijina kongregacija pri** čč. uršulinkah v **Ljubljani** praznuje v nedeljo 12. novembra 20 letnico ustanovitve. Zjutraj ob pol 6. uri govor preč. g. kanonika Al. Stroja, nato skupno sv. obhajilo in sv. maša z blagoslovom. Popoldne ob pol 3. uri molitvena ura, govor preč. g. I. Tomažiča ter pete litanije Matere božje. Ob 5. uri proslava v dvorani.

Orlovski vestnik.

Orel Krakovo-Trnovo. Zvečer ob 8. uri reden fantovski večer, obvezen za vse člane. Vsi točno in polnoštevilno! Odbor.

Ljudski oder.

Nedelja, 12. novembra: »Hlapec«.

Nedelja, 26. novembra: »Kirke«. (Noviteta.)

Igra »Hlapec« se ponavlja na splošno željo občinstva in se uprizori samo še to nedeljo v letošnji seziji, ker bi se moral sicer spremeniti repertoar. Toliko v vednost p. n. občinstvu.

Predprodaja vstopnic od petka naprej vsaki večer od 5.—7. ure, v nedeljo od 9.—12. dopoldne in popoldne od 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

Narodno gledišče.

DRAMA.

Petek, 10. novembra HLAPCI — Red E.
Sobota, 11. novembra R. U. R. — Izven.
Nedelja, 12. novembra ob 3. uri popoldne, KROJAČEK-JUNAČEK, Mladinska predstava — Izven; ob 8. uri zvečer SVATBA KREČINSKEGA — Izven.
Pondeljek, 13. novembra SVATBA KREČINSKEGA — Red D.
Torek, 14. novembra — Zaprto.

OPERA.

Petek, 10. novembra — Zaprto.
Sobota, 11. novembra MADAME BUTTERFLY. — Izven.
Nedelja, 12. novembra JENUFA — Izven.
Pondeljek, 13. novembra — Zaprto.
Torek, 14. novembra SEVILSKI BRIVEC — Red B

Gostovanje Ade Poljakove. Gospa Ada Poljakova je gostovala jeseni 1920 po velikih italijanskih odrih. Žela je povsod ogromne uspehe. Kritiki največjih tamošnjih listov so jo priznali za dovršeno umetnico. Na našem opernem odru bo nastopila v soboto, dne 11. t. m. v naslovni vlogi priljubljene opere »Madame Butterfly«. Ravno v tej vlogi je publiko velikih evropskih gledališč popolnoma osvojila.

Prosveta.

pr **Redni simfonični koncerti v Ljubljani na vidiku. »Zveza godbenikov za Slovenijo«** se je torej le osnovala: topot od spodaj navzgor, brez več ali manj plačanih in častnih predsednikov, podpredsednikov, upravnikov itd., brez upravnega paradiranja, ki grasira po naših kulturnih in drugih korporacijah. Osnovala se je z reelnim programom, ki bo — dal Bog — pogon in zalet našemu glasbeno — kulturnemu življenju na kvišku. Brez fraz, s dejstvom stopa zveza v javnost; v petek ima že svoj I. simfonični koncert. Ta koncert ne gre za dobičkom. Preostanek čistega dobička se uporabi za nabavo novega orkestralnega materijala, predvsem slovanskih komponistov. V kulturne svrhe gre torej čisti dobiček. Žal je ravno dragi orkestralni materijal največja ovira za prirejanje rednih simfoničnih koncertov, v Ljubljani pa tudi ni instituta, ki bi ga mogel nabavljati in stavljati na razpolago. Navezana je torej zveza sama nase. Ker so komorni in simfonični koncerti pri vsakem narodu merilo njegove glasbene in splošne kulture, bi bil zelo časten pojav za tukajšnjo publiko, ki je priznana ljubiteljica simfonične glasbe, če napolni v petek unionsko dvorano. Z upeljavo koncertov v abonementu pa bo dana ljubiteljem glasbe prilika, zasledovati simfonične pojave svojega in tujih narodov na cenen način. I. koncert dirigira Lovro Matačič, ki je ob priliki premiere »Jenufe« sijajno dokazal svojo muzikalnost in svoj temperament. Za nadaljne koncerte je zveza v dogovoru z raznimi domačimi in tujimi dirigenti, ki bodo prolzvajali svetovna dela za orkester, zbor in soli. Mladi zvezi želimo največ uspeha na potu, ki ga je svoj čas začela hoditi Slovenska Filharmonija, ki pa je takrat omagala radi financielnih težkoč. Talichovih časov se še živo spominjamo, časov glasbenega užitka, zato upamo, da nastopijo sedaj istim slični.

pr **»Naš Dom«.** — Glasilo slovenske mladine. Let. I. Celje. November 1922, št. 7. — Vsebina: I. Vesenjak: Versko vzgojo zahtevamo; Bogomira: Jesenskim cvetkam; Dr. A.: Zdravje in snaga; Tugomer Samov: Cedalje bolj; Pod vaško lipo: Socialni tečaj za mladeniče in može v Celju; Božidar: Kaj bodo rekli ljudje. Dekliški vrtec: Dekliški tečaj v Celju; Dr. Ang. Piskernik: Ob zibelki naše organizacije; Ustanovitev »Slov. kršč. ženske zveze«. Društveni glasnik: Kako naj društva naznanjajo prireditve. Društvena poročila; Katoliški shodi. — Mladina! Tvoj list hoče biti »Naš Dom«. Naročaj ga, prebiraj bogato vsebino, in dopisuj pridno v svoje glasilo. »Naš Dom« mora postati last katoliške slovenske mladine.

pr **Našim knjižnicam** po izobraževalnih društvih priporočamo, če hočejo dobiti dobro in ceno berilo, da naročijo razen novega tudi stare letnike dijaškega lista »Mentor«, ki izhaja v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Zdaj je izšel 13. letnik in stane za dijake 10 Din, za druge naročnike v Jugoslaviji 20 Din na leto. Stari letniki stanejo: popolni: 2—4 po 5 Din, 5 po 6 Din, 7—9 in 11 po 8 Din, 12 po 10 Din; nepopolni: 1 (manjka št. 3) po 3 Din, 6 (manjka št. 1) po 5 Din, 10 (manjka št. 1—8) po 2 Din. Cene veljajo s poštnino vred, za inozemstvo brez poštnine.

Bernhard Kellermann, Tunel. Roman. Poslovenil Narte Velikonja. Ljubljana 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. Din 28·—, vez. Din 38·—. — Ko je pred leti izšel Kellermannov »Tunel«, je vzdignil povsod obilo prahu. Ljudje so ga brali vsevprek in občudovali pisateljevo fantazijo. In prav je, da nam je Narte Velikonja preskrbel prav lep prevod, ki se bere gladko in lepo kot original. Prevajati tako subtilno snov v ne baš na tehniških izrazih bogati slovenski jezik, ni lahko. — To ni samo prevod, ampak samoraslo ustvarjenje. — To se je prevajalcu v polni meri posrečilo. — »Tunel« je visoka pesem dela, apoteoza ustvarjajočega človeškega duha, ki mu nič nemogoče, je titanski krt, ki je prodrl v osrčje zemlje, 6000 m pod morsko gladino in zvezal Ameriko z Evropo. Tunel je beletristično spisana tehnična knjiga o gradnji podmorskega tunela. Vse, kar je pridejanega romanu, stopa v ozadje napram tej vodilni misli. Človeška roka in stroj, to je, kar da bodočnosti svoje obilježje. Napredek tehnike, ki ne pozna nobenih težkoč več, je tako velikansk, da ga mora občudovati delavec, ki mu služi s svojimi žulji, in kapital, ki mu daje materielne hrane. Zato je »Tunel« ravnotako čtivo za najvišjo inteligenco, kot za proleta-

riat, za močne moške in senzitivne ženske živce. — Seveda bi ta strogo znanstvena tehnična izvajanja postala dolgočasna, ako bi nad vse spretna roka Kellermannova ne znala tako genialno poživiti te mrtve materije. Še nikdar nisem bral tako živega opisa, kot v »Tunelu«. Vidiš naravnost pred seboj zeleni, beli, rdeči žaromet kot signal; »Pekel« se ti zarije v živce, da trepetaš sam za ta napol gola telesa, ki napol v omedlevici trgajo zemlji ped za pedjo; štrajk se liže pred teboj, da te je groza, ako si slučajno na cesti in bi te te železne mišice objele. — Katastrofa v tunelu je tako živce trgajoče pričarana na papir, da te spreletava mraz. Požar velikanske palače ni samo gol opis. Razvijanje požara se ti kaže pred očmi, pred tabo se poraja, pred tabo raste, pred tabo uničuje, pred tabo pojenja ta najsilnejši svetovni požar. Izprevod tunelcev se vali pred teboj kot velikanska lava, ki uniči vse, kar ji pride na pot. To je prava vsebina romana in Mac Allan je samo personifikacija tega. Mac Allan je poosebljena tehnika, tovarna, kemija, elektrika, stroj — tunel če hočete. — Vse, kar je nanizano krog te rdeče niti romana, je sekundarno. Allanov zakon z Maud, umor prve žene in male hčerke, njegova druga žena Ethel Lloyd, Woolf kot finančnik in lahkoživec, Hobby Strom in vse, vse ostale osebe, ki so pritegnjene glavni temi kot okrasek, so sicer vrlo interesantne in psihološko mojstrsko risane, a so kljub vsemu le podrejene — apoteozi dela — »tunela«. — Vrhutega pa ne smemo prezreti, da je v tunelu tudi dobršen kos narodnogospodarstvenega vprašanja obdelan in da nas roman popelje tudi v najvišje finančne kroge. Zakaj finansiranje vprašanja, ki pretresa ves svet, je kri celokupnega človeštva. — Čuditi se moramo pa pisatelju, kako zna v tej materialistični materiji dobiti tako nežnih in finih detajlov, kot jih je znal opisati ob smrtni postelji Macove hčerke. Kakor lahen pomladanski veter nas boža to fino in nežno čuvstvovanje Allanovo sredi gigantskega svojega dela. — Tako bo pri čitanju te utopije, ki je nekak predhodnik senzacionelne drame R. U. R., vsakdo prišel na svoj račun. Zato smemo to delo imenovati univerzalno in gotovo ne bo nikomur žal, ki se bo odločil, da prebije par prav zanimivih ur ob čtivu tega svetovnega dela, ki ni samo enodnevna senzacija, ampak delo trajne literarne vrednosti.

Turistika in sport.

S. K. Jadran sklicuje v soboto dne 11. t. m. ob 20. uri sestanek vsega rednega članstva v gostilni pri Lozarju .— Radi posebne važnosti tega sestanka je udeležba dolžnost.

S. K. Jadran sklicuje v nedeljo dne 12. t. m. ob 10. uri dopoldne sestanek damske sekcije v gostilni pri Lozarju. Udeležba obvezna.

S. K. Jadran je ustanovil težko-atletično sekcijo. Kdor želi gojiti to panogo športa, naj blagovoli javiti svoj pristop na naslov: M. Kregelj, Trnovski pristan št. 14.

Rušitev rekorda na 10 km. Dne 12. t. m. ob pol desetih dopoldne se vrši na prostoru S. K. Ilirije rekordni poizkusni tek na 10 km in sicer na progi: Igrišče S. K. Ilirija—Št. Vid—Igrišče S. K. Ilirija. Rušitev rekorda poizkusita znana tekača S. K. Jadrana Čuk in Praunseis. Kakor znano ima g. Čuk dosedanji jugoslovanski rekord na 10 km s 37 : 19.

T. K. Skala. Važen sestanek celokupnega članstva se vrši v sredo dne 15. t. m. ob 20 uri v mestni posvetovalnici na magistratu (Mestni trg).

Turistovski klub Skala v Ljubljani. V nedeljo dne 12. novem. priredita T. K. Skala v Ljubljani in bohinjska podružnica na Jesenicah ob 14. uri v restavraciji »Mesar« zborovanje v svrho dogovora s prizadetimi činitelji, kako najhitrejše pospešiti tujski promet, zimski sport in alpinizem na Gorenjskem. Vabijo se vsi interesenti na ta sestanek, posebno oni iz radovljiškega in kranjskogorskega okraja.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Faktorni diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
8./11. 21 h	734·8	4·5	0·8	v. jas. —	
9./11. 7 h	735·5	2·6	0·5	megla jug	—
9./11. 14 h	734·8	7·7	0·8	megla —	

V mesečno sobo
bi se priselil rad mlad, miren gospod, ki reflektira le na dobro postelj. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Soba 4814«.

Več zmožnih
slikarskih pomočnikov
sprejme v stalno delo proti dobri plači P. FR. STARE, slikarski mojster, Ljubljana, Florijanska ulica 16. 4816

Za velesejem prepozno dospelo, se prodaja sedaj po znižanih cenah
jedilno orodje
najmodernejših fason v kasetah in brez kaset. — Kino-srebro. — Berndorf (la) in pravo srebro.
Jos Šelovin — čuden
trgovina z zlatnino, srebrnino, urami in šivalnimi stroji
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 13.

Kupim dobro ohranjeno jedilnico.
Naslov za ponudbe pove uprava »Slovenca« pod številko 4833.

Klavir
kupim in prosim za sporočitev barve, znamke in stanja na upravo »Slovenca« pod šifro: »KLAVIR 4842«.

Voziček (zapravljivec)
dobro ohranjen, ali VOZ-SAMEC, močan, kupim. — Ponudbe na upravo lista pod »Voz št. 100«.

Kovaško orodje
dobro ohranjeno, in parcela ob Tržaški cesti blizu viške cerkve, naprodaj. Več povedo v Zg. Gameljnih 15 p. Šm. goro

Sobo prazno ali mebl.
išče mirna gospodična za takoj. Cenj. ponudbe pod šifro »MIRNA« na upravo »Slovenca«. 4844

Pritlična hišica z vrtom
pripravna za vsako obrt, tik rudnika, je po zelo ugodni ceni naprodaj. Več pove Mihael Cestnik, Loke štev. 29, p. Trbovlje. 4783

Novosti!
Za damske plašče v veliki izberi.
A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

Za Miklavža
dobite vsakovrstne *bonbone, kekse, čokolado* od najpriprostejših do najfinejših vrst najceneje pri tvrdki *JOSIP VITEK*, trgovina s kanditi *Ljubljana, Krekov trg št. 8.* zraven „Mestnega doma".
NA DEBELO! NA DEBELO!

Prodam več voz dobrega
konjskega gnoja.
Josip Turk, Radeckega cesta številka 3.

Suhe gobe
in kumno kupuje SEVER & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

PERJE
vsak čas, po najnižjih cenah, pri
E. VAJDA,
IZVOZ divjačine in perutnine,
ČAKOVEC, Medjimurje,
JUGOSLAVIJA. — Brzojavi: VAJDA, Čakovec. - Telefon štev. 59.

Svila
modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače
najceneje pri:
A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg štev. 19.

CARBOL
kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftolmazilo,** ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 5 Din. pri
TRNKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Divjačino
JELENE, SRNE, ZAJCE, JEREBICE, FAZANE, DIVJE KOZE, KLJUNAČE ITD.
kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah
E. VAJDA
IZVOZ DIVJAČINE IN PERUTNINE
ČAKOVEC :: MEDJIMURJE
Brzojavi: VAJDA, ČAKOVEC.
Interurban telefon številka 59.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:
(Objava 4 Din.)

KLEPARJI:
Remšgar & Smerkol, Florijanska ul. 18.
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 28.
Korn T., Poljanska cesta štev. 8.
KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:
Kunovar Ivan, Stari trg štev. 10.
KONFEKCIJSKA TRGOVINA:
Olup Josip, Pod Trančo.
PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradišče štev. 5.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.
SPEDICIJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 463.
Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—9.
TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.
TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavec & Turk pri »zlati lopatic, Valvazorjev trg štev. 7.
ZALOGA POHIŠTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Naprodaj je
sirov špirit
okoli 180 hektolitrov pri ravnateljstvu
nadbiskupskih dobara v Zagrebu, Vlaška ul. 75.

Inserirajte v „Slovencu"!

Zahvala.

Za ob priliki prebritke izgube naše nepozabne soproge, oziroma sestre, svakinje in tete, gospe

Marije Komatar

posestnice mlina itd. v Škofji Loki

izrazena nam sožalja in vsem, ki so blago pokojnico spremili na njeni zadnji poti, izrekamo s tem najprisrčnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preč. duhovščini in oo. kapucinom, društvma „Sokol" in „Čitalnica" v Škofji Loki ter gasilnima društvoma v Škofji Loki in Stari Loki kakor tudi gg. pevcem za genljive žalostinke, vsem darovalcem prelepih vencev in šopkov ter vsem gg. zdravnikom za njihovo pomoč ob bolezni.

V Škofji Loki, dne 3. novembra 1922.

Anton Komatar in rodbina Gosar.

Priporoča se
PREOBLIKOVALNICA
klobukov za dame in gospode
BARBORIC-ZAVRSAN, Ljubljana, Mestni trg 7.

Jamski les
smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko kranjske postaje
Šentjanški premogokop And. Jakil, Krmelj, Dolenj.

Parna žaga Fran Ravnikar
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste **okrogli les,** kakor tudi cele **gozdne parcele.**

SLAVENSKA BANKA d. d. Podružnica LJUBLJANA
preje Jugoslovanska Union-banka
ZAGREB BEOGRAD
Bjelovar, Brod n. S., **Celje,** Dubrovnik, **Gornja Radgona, Kranj, Maribor,** Monoštor (Baranja), **Murska Sobota,** Osijek, **Rogaška Slatina,** Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, **Škofja Loka,** Velikovec, Vršac.
Agencija: Buenos Aires (Argentina).
Afilacije: **Budapest:** Balkan Bank r. t. **Split:** Jugoslavenska industrijska banka. **Wien:** Bankhaus Milan Robert Alexander.
Delniška glavnica in rezerve 200.000.000 K.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.